

PROJEKTMENEDZSMENT KÉZIKÖNYV

**ERASMUS+ PROGRAM 2014-2020
SZAKKÉPZÉSI MOBILITÁSI PROJEKTEK**

2018. ÉVI PÁLYÁZATI FORDULÓ

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY

1. TARTALOM

1. Tartalom	2
1. Bevezető	5
Fogalommagyarázat	5
Kiegészítő dokumentumok	5
2. A támogatási szerződés megkötése	6
A szerződéskötés folyamata	6
Amit a szerződéskötés kapcsán fontos tudni	8
A projekt időtartama	8
Deviza- vagy forintszámla?	8
3. A projekt szervezése	9
Szerződéskötés a partnerekkel, résztvevőkkel	9
Biztosítás kötése	10
Munkavállalási/tartózkodási engedély	10
A kiutazások megszervezése	11
A megvalósult gyakorlatok/tanulmányutak nem támogathatók, ha	11
4. Változások, módosítások a projekt megvalósítása során	14
Szerződésmódosítással járó változások	14
A projekt időtartamának változása	14
A támogatási összeg változása	14
Szerződésmódosítással nem járó változások	14
Új partnerintézmény bevonása	15
A fogadó ország megváltozása	15
A kiutazás(ok) időpontjának változása	15
A turnusok számának, a résztvevők létszámának változása	15
A kiutazások időtartamának változása	15
A kísérő személyek számának változása	16
A hátrányos helyzetű résztvevők számának változása	16
Beszámoló beküldési határidejének elhalasztása/előrehozása	16
Egyéb speciális esetek	16
Vis maior esetek	16
5. Adatbázisok és adminisztráció	17
Az Europass mobilitási igazolvány adatbázisa	17
– az igazolvány igénylése	17
Az Europass mobilitási igazolvány kitöltése	17
A Mobility Tool+ adatbázis	17

Arculati segédlet a projektről szóló információk terjesztéséhez.....	18
A Tempus Közalapítvány honlapja.....	19
Hírlevél	19
Konzultáció a Nemzeti Irodával	19
6. Beszámolás.....	20
Tartalmi teljesítés.....	20
Záróbeszámoló.....	20
A záróbeszámoló mellékletei	20
Mobility Tool+ rendszer.....	20
Mobility Tool+ oldal elérhetősége	20
Mobility Tool+ kézikönyv.....	20
Résztevői beszámolók	21
A projekt tartalmi értékelése.....	21
A projekt pénzügyi értékelése.....	21
A beszámolás és az értékelés folyamata	23
Értesítés a beszámoló értékeléséről	23
7. Disszemináció	24
A disszeminációs terv	24
8. Monitoring, értékelés	27
A monitoring.....	27
Az értékelés.....	27
9. Pénzügyi kérdések.....	30
A támogatás típusa.....	30
Egységkötség alapú átalánytámogatás	30
Ténylegesen felmerült költségek.....	30
A program által támogatott költségtételek	30
Nem elszámolható költségek.....	33
Vis maior esetek	33
A támogatás felhasználása, átcsoportosítás a költségtételek között	34
A támogatás végső összegének meghatározása	34
Egyéb pénzügyi kérdések	36
A támogatás elszámolásának árfolyama.....	36
A mobilitási támogatás felhasználásának adózási kérdései.....	36
Egyéni/megélhetési támogatás átalányösszegeit tartalmazó táblázat.....	37
Támogatott költségvetési tételek összefoglaló táblázata	38
10. Ellenőrzés	40
Az ellenőrzés típusai	40

Tartalmi és pénzügyi megvalósítást ellenőrző látogatás.....	40
A monitoring látogatás	40
Helyszíni ellenőrzés.....	40
Tételes ellenőrzés	41
Rendszerellenőrzés	41
Az ellenőrzések egyes típusai esetében vizsgált dokumentumok költségnemenként.....	41
11. Elérhetőségeink	44

1. BEVEZETŐ

Fogalommagyarázat

- **Kedvezményezett:** az Erasmus+ program keretében támogatást kapott pályázó intézmény, akivel a Tempus Közalapítvány a támogatási szerződést aláírja. A támogatást a Tempus Közalapítvány a Kedvezményezettnek utalja át, felhasználásáról neki kell beszámolnia. Ez alól kivételt képeznek azok az esetek, ahol a kedvezményezett a fenntartó, de a beszámolót az iskola készíti el.
- **Projektgazda:** a Kedvezményezett
- **Résztvevő / Kiutazó:** azok a személyek, akik a projektgazda által szervezett mobilitási projekt keretében szakmai gyakorlaton / job shadowing-on / oktatási tevékenységben vesznek részt.
- **TKA** = Tempus Közalapítvány = Nemzeti Iroda = Iroda = NI
- **TKA-honlap:** www.tka.hu
- **Nyertes pályázóknak szóló aloldal a TKA-honlapon:** a támogatást nyert intézmények számára releváns, a szerződéskötéssel, a projekt megvalósításával és a beszámolók elkészítésével kapcsolatos információkat, letölthető dokumentumokat tartalmazó aloldalt az alábbi linken érheti el a TKA honlapján: www.tka.hu » [Pályázatok](#) » [Erasmus+](#) » [Szakképzés](#) » [Támogatott pályázóknak](#)
- **Regisztráció:** ld. [EU Login regisztrációs kézikönyv](#)
- **Participant portal:** ld. [Útmutató a Participant Portalhoz](#)
- **Kalauz:** [Kalauz a pályázati űrlap kitöltéséhez c. dokumentum](#)
- **PM Kézikönyv:** jelen Projektmenedzsment kézikönyv
- **Támogatási szerződés:** a Tempus Közalapítvány és a Kedvezményezett által a projekt megvalósítására és a támogatás folyósítására kötött megállapodás. Két részből áll: az Általános és a Különös feltételekből. Az *Általános feltételek* hatálya alá esik minden programtípus az Erasmus+ programon belül. Ezt a NI nem küldi ki a Kedvezményezettnek, hanem letölthető a TKA honlapjáról a vonatkozó mellékletekkel együtt: www.tka.hu » [Pályázatok](#) » [Erasmus+](#) » [Szakképzés](#) » [Támogatott pályázóknak](#). A *Különös feltételek* c. rész tartalmazza a konkrét projektre vonatkozó információkat. A NI és a projektgazda ezt írja alá.

Kiegészítő dokumentumok

A Projektmenedzsment kézikönyv (továbbiakban: PM Kézikönyv) az alábbi dokumentumokkal együtt érvényes:

- [Kalauz a pályázati űrlap kitöltéséhez](#) c. dokumentum.
- a Támogatási szerződés és mellékletei. Ezek felsorolását ld. a Támogatási szerződés Különös feltételek c. részében.

2. A TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS MEGKÖTÉSE

A szerződéskötés folyamata

A szerződéskötés menete:

- Az e-mailben megkapott szerződést gondos áttanulmányozás után **három példányban** ki kell nyomtatni, és mindhárom példányát alá kell írni.
- A szerződés részét képező Általános feltételek elnevezésű dokumentum elérhető a Tempus Közalapítvány honlapján, az alábbi oldalon:
www.tka.hu » [Pályázatok](#) » [Erasmus+](#) » [Szakképzés](#) » [Támogatott pályázóknak](#)
(ezt a dokumentumot nem kell beküldeni)
- A szerződés mindhárom példányán **meg kell adni az első oldalon kért adatokat** (a kitöltött első oldal fénymásolható is).
- A szerződés mindhárom kitöltött és aláírt példányát legkésőbb az utolsó melléklet kézhezvételétől számított **30 napon** belül vissza kell küldeni a Tempus Közalapítvány postacímére (1438 Budapest 70, Pf. 508.).
- A szerződéshez a következő mellékletet kell csatolni:
- **30 napnál nem régebben hitelesített alírási címpéldány másolata kizárólag postai úton beküldve a szerződéshez mellékelve:**

Az okiratnak tartalmaznia kell az intézmény hivatalos, szerződéskötésre jogosult képviselőjének aláírási jogkörét (önállóan vagy valakivel együttesen jogosult). Amennyiben több személy együttesen jogosult aláírásra, akkor mindegyikük aláírási címpéldányát be kell küldeni. Az aláírási címpéldány közjegyző által hitelesített, 30 napnál nem régebbi eredeti dokumentum, vagy a közjegyző által hitelesített aláírási címpéldány másolata az aktuális dátummal, az intézmény hivatalos képviselője által hitelesítve.

Felhívjuk figyelmüket, hogy banki aláírási címpéldányt nem tudunk elfogadni!

- **Szakképzési Centrum fenntartásában működő intézmények esetében** a Tempus Közalapítvánnyal kötendő támogatási szerződés aláírásakor az alábbi aláírási rendet kell alkalmazni:

A szerződést a szakképzési centrum főigazgatója írja alá, a centrum gazdasági vezetője pénzügyileg, valamint a tagintézmény-vezető szakmailag ellenjegyzzi. A támogatási szerződésen **3 aláírásnak kell szerepelnie** a pályázó intézmény részéről a fent említett módon, azonban a kitöltött, aláírt szerződéssel együtt csak **a szakképzési centrum főigazgatójának** 30 napnál nem régebben hitelesített aláírási címpéldány másolatát kell beküldeni. **Az ellenjegyzők** részéről nem szükséges aláírási címpéldányt beküldeni.

- **A KLIK fenntartásában működő intézmények esetében** a Tempus Közalapítvánnyal kötendő támogatási szerződés aláírásakor az alábbi aláírási rendet kell alkalmazni:

A szerződést a tankerület igazgató írja alá, az intézményvezető szakmailag, a tankerületi gazdaságis kolléga pénzügyileg ellenjegyzzi a KLIK-es eljárásrend 6. oldalának bejegyzése szerint:

„A 2015. január 1-jét követően benyújtott pályázatok Támogatási Szerződéseinek és azok módosításainak aláírásakor a pályázat benyújtásakor már részletezett aláírási rendet kell alkalmazni: tankerületi igazgató írja alá, intézményvezető szakmailag, tankerületi gazdaságis kolléga pénzügyileg ellenjegyzzi a dokumentumokat.”

A támogatási szerződésen **3 aláírásnak kell szerepelnie** a pályázó intézmény részéről a fent említett módon, azonban a kitöltött, aláírt szerződéssel együtt csak **a tankerületi igazgató**

30 napnál nem régebben hitelesített aláírási címpéldány másolatát kell beküldeni. **Az ellenjegyzők** részéről nem szükséges aláírási címpéldányt beküldeni. Bővebb információt a honlapunkon is megtalálható eljárásrendben olvashatnak: [KLIK-es Eljárásrend](#) (Az eljárásrenddel kapcsolatban felmerülő bármilyen kérdéssel, kérjük, mindenképp a tankerületükhöz forduljanak.)

- **Egyéb fenntartású intézmények esetében** az intézményben hatályos aláírási rend alapján kell eljárni a szerződés aláírásakor. Közjegyző által hitelesített aláírási címpéldányt ebben az esetben is csak a szerződés aláírójától kérünk (az ellenjegyzők – ha vannak – részéről nem szükséges aláírási címpéldányt beküldeni)
- **Bankszámlaszám igazolás a [Participant Portálra](#) feltöltve:**
A szerződésben szereplő számlaszámról a Participant Portalon szerepelnie kell egy hitelesített, IBAN számot is tartalmazó számlakivonatnak (pénzforgalmi adatok nélkül), vagy számlaszerződésnek. A pénzügyi adatlapon is ennek a számlaszámnak kell szerepelnie.
- **30 napnál nem régebbi [köztartozás-mentességről szóló igazolás a Participant Portálra \(URF\) feltöltve:](#)**
Kizárólag nem költségvetési intézmények esetében – egyházak, alapítványok, vállalkozások, cégek által fenntartott intézmények, szervezetek esetében fel kell tölteni egy adóigazolást. Az adóigazolás igazolja, hogy az intézménynek nincsen 60 napon túli adótartozása.
Elfogadunk elektronikus aláírással rendelkező adóigazolást, **kizárólag eredeti verzióban feltöltve** (hogy az elektronikus aláírás ellenőrizhető legyen), **vagy** a NAV köztartozásmentes adózókat tartalmazó adatbázisából **30 napnál nem régebben kinyomtatott**, a pályázó hivatalos nevét és adószámát, a hivatalos képviselő aláírását és az intézmény pecsétjét tartalmazó nyilatkozatot **hitelesített szkennelését** is.
(<http://nav.gov.hu/nav/adatbazisok/koztartozasmentes>)

Amennyiben már töltöttek fel köztartozás-mentességet igazoló dokumentumot a korábbi években, kérjük a régi dokumentum lecserélését az újra az alábbiak szerint:
[Az URF útmutató 25. oldala alapján](#) DOKUMENTUM CSERÉJE:
 - Kattintsanak a cserélni kívánt dokumentum státuszára (Received / Replaced).
 - Tallózással válasszák ki a sajátgépről azt a dokumentumot, amire ki akarják cserélni a hibás/véletlen feltöltött, nem aktuális iratot.
 - Majd a „SUBMIT FOR PROCESSING” gomb megnyomásával véglegesítsék a műveletet.
- **60.000 euró alatti támogatást nyert nem közintézmény esetén:** A támogatási szerződéssel együtt megküldött **Felhatalmazó levél** egy eredeti példányban, cégszerűen aláírva, a számlavezető bankkal érvényesítetve. Kérjük, ügyeljének arra, hogy a Felhatalmazó levélen a számlavezető bankjuk töltse ki mind a felhatalmazás sorszáma, mind a nyilvántartásba vétel napja cellákat. Amennyiben bankjuk a nyilvántartásba vétel napját (vagyis a banki aláírás dátumát) üresen hagyja, a Felhatalmazó levelet az iroda nem fogadja be.
- **A 60.000 eurót meghaladó összegű támogatás igénylése esetén** a szervezet pénzügyi kapacitását alátámasztó dokumentumokat (a pályázó eredménykimutatását és mérlegét az utolsó lezárt pénzügyi évről) kellett feltölteni a Participant Portálra a pályázó intézmény regisztrációjakor. Ez a szabály közintézménynek vagy nemzetközi szervezetnek minősülő szervezetekre nem vonatkozik. Bővebb információt az [Erasmus+ Pályázati útmutató](#) C pontjában találnak.
- Amennyiben a Participant Portalon a szervezet regisztrációja után bármilyen változást végrehajtottak, kérjük, hogy az ehhez tartozó dokumentumokat frissítsék a Participant Portalon, és erről a Tempus Közalapítványt is tájékoztassák. Ha a szerződésben megadott

számlaszám nem egyezik meg a Participant Portalon megadott számlaszámmal, akkor a szerződésben megadott számlaszámról szóló bankszámla-igazolást is fel kell tölteniük.

A mindkét fél által aláírt szerződés egy példányának a kedvezményezett intézmény (projektgazda) részére történő visszaküldésétől számított **kb. 1,5-2 héten belül** jelenik meg a támogatás első részlete a projektgazda számláján.

Amit a szerződéskötés kapcsán fontos tudni

A projekt időtartama

A támogatási szerződésben szerepel a **projekt kezdő és befejező időpontja**.

- Csak ezen időtartamon belül megvalósuló tevékenységekhez kapcsolódó költségek számolhatóak el a támogatás terhére. [Lásd erről a PM Kézikönyv 9.1. pontjában a "Nem elszámolható költségek c. részt](#). A projekt futamidejének megváltozása szerződésmódosítást von maga után.
- **Legkorábban 2018. június 1-je és 2018. december 31-e között** lehet elkezdni a projektet, és **legkésőbb 2020. december 30-án** lehet befejezni.
- Az NI a **támogatást 2 részletben** utalja: első részletként a szerződéskötést követően a támogatás 80%-át, majd a záróbeszámoló pénzügyi és tartalmi bírálata után, a felhasznált és elszámolható összeg függvényében a támogatás maradék 20%-át kapja meg a Kedvezményezett. Ettől eltérő gyakorlat a kapacitásvizsgálat eredményétől függően előfordulhat.

Deviza- vagy forintszámla?

A támogatást az NI euróban ítélte meg, így **az átutalás is euróban történik**. A projekt zökkenőmentes lebonyolítása érdekében a támogatás fogadására (elkülönített) deviza- vagy forintszámla nyitását javasoljuk, mert ez átláthatóbbá teszi a támogatás utalását és a projekt pénzügyi helyzetét.

A projekt volumenétől függően (támogatási összeg nagysága, résztvevők száma) és a forint/euró árfolyamváltozásait figyelembe véve érdemes mérlegelni, hogy a devizaszámla számlavezetési költségei mennyire terhelik meg az intézményt, és forint- vagy inkább devizaszámla nyitása tűnik célszerűbbnek.

Az elszámolási árfolyamról ld. még a Támogatási szerződés 1.4.9-es pontját, [a PM Kézikönyv 9.4. pontját](#), illetve az alábbi honlapot (melyről részletesen szintén a 9.4. pontban olvashatnak):
<http://www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html>

3. A PROJEKT SZERVEZÉSE

Szerződés-kötés a partnerekkel, résztvevőkkel

A projekt biztos megvalósítása, a felek jogainak és kötelezettségeinek írásban történő rögzítése a projekt egyik fontos adminisztrációs lépése. A partnerek és a résztvevők feladatait, anyagi és egyéb hozzájárulását, jogait és kötelezettségeit a projekt indításakor szerződéses formában, még a tényleges projekt munka megkezdése és a kiutazás előtt szükséges rögzíteni.

A projektekben részt vevő összes partnerintézménnyel (küldő intézmény(ek), fogadó intézmény(ek), közvetítő intézmény(ek)) és résztvevővel megállapodást kell kötni.

A partnerek közötti szerződéseknek összhangban kell lenniük a projektgazda és a TKA között kötött Támogatási szerződéssel. Ennek érdekében érdemes azokat a **mintaszerződéseket** alapul venni, amelyeket a TKA bocsát a projektgazdák rendelkezésére. Ezek a mintaszerződések letölthetők a TKA honlapjáról: www.tka.hu » [Pályázatok](#) » [Erasmus+](#) » [Szakképzés](#) » [Támogatott pályázóknak](#), a „2018-as mobilitási projektek (KAI)” rész, tanulói és oktatói megállapodásminták alatt.

A szerződések megkötésekor **javasoljuk az ECVET** (Európai Szakképzési és Szakoktatási Kreditrendszer) **szempontjainak figyelembe vételét**. Ehhez segítséget kínál az [ECVET alkalmazása a földrajzi mobilitás vonatkozásában](#) c. útmutató. Azon pályázóknak, akik az ECVET eszközt használják, vagy használni szeretnék a projektjük megvalósítása során, javasoljuk a „2018-as mobilitási projektek (KAI)” rész diák megállapodásminták dokumentumai között található ECVET-es képzési megállapodásminta áttekintését, használatát.

Az alábbi két vagy többoldalú megállapodásokhoz kínál mintát az NI:

Szakképzési tanulók mobilitása esetén:

- **A küldő intézmény és a résztvevő közötti Ösztöndíj megállapodás** szakképzési tanulók mobilitásához (kétoldalú, magyar nyelvű).
- A küldő intézmény és a résztvevő közötti szerződés mellékletét képező **Képzési megállapodás**, amely a **küldő, a fogadó (és/vagy a közvetítő) intézmény és a résztvevő között** jön létre (háromoldalú, angol nyelvű).
- A küldő intézmény és a résztvevő közötti szerződés mellékletét képező **Minőségbiztosítási követelmények**, amely a **küldő, a fogadó (és/vagy a közvetítő) intézmény és a résztvevő között** jön létre (angol nyelvű).

Szakképzési munkatársak mobilitása esetén:

- **A küldő intézmény és a résztvevő közötti Ösztöndíj megállapodás** szakképzési munkatársak mobilitásához (kétoldalú, magyar nyelvű).
- A küldő intézmény és a résztvevő közötti szerződés mellékletét képező **Munkaprogram**, amely a **küldő, a fogadó (és a közvetítő) intézmény és a résztvevő között** jön létre (háromoldalú, angol nyelvű).

ECVET eszközrendszer alkalmazó szakképzési tanulók mobilitási projektjei esetén:

- **ECVET Együttműködési megállapodás** a partnerek között (angol nyelvű).
- **A küldő intézmény és a résztvevő közötti Ösztöndíj megállapodás** szakképzési tanulók mobilitásához.
- A küldő intézmény és a résztvevő közötti szerződés mellékletét képező **ECVET Tanulási megállapodás**, amely a **küldő, a fogadó (és a közvetítő) intézmény és a résztvevő között** jön létre (angol nyelvű).
- A küldő intézmény és a résztvevő közötti szerződés mellékletét képező **ECVET minőségbiztosítási követelmények**, amely a **küldő, a fogadó (és/vagy a közvetítő) intézmény és a résztvevő között** jön létre (angol nyelvű).

A résztvevőkkel kötött szerződés 1. sz. mellékletét képező **Munkaprogramba** érdemes **minél részletesebben belefoglalni a gyakorlat/tanulmányút programját**.

Kérjük, hogy az iroda által biztosított mintaszerződéseket és azok mellékleteit használják!

Amennyiben egy projektben sok kiutazó van, csoportos szerződés megkötése is lehetséges, de a projektgazdának biztosítania kell minden résztvevő (és szükség esetén a hozzátartozók) számára a teljes szöveg megismerését.

FELHÍVJUK FIGYELMÉT, hogy a pályázathoz csatolt szándéknyilatkozat csupán egy általános részvételi szándékot kifejező dokumentum, a szerződés az, ami jogi kötelezettségvállalást jelent!

A **mintaszerződések** alapul szolgálnak, de természetesen **kiegészíthetők, módosíthatók** a szerződő felek és a projekt gyakorlati lebonyolításához igazodva. Érdemes belefoglalni pl.: a kiutazók kötelezettségeit (beszámoló készítése, kérdőív kitöltése, munkanapló vezetése, szükséges igazoló dokumentumok bemutatása), a gyakorlat esetleges megszakításának következményeit, vis maior esetén az alkalmazandó eljárást, a támogatás átutalásának vagy kifizetésének menetét stb.

A támogatást nem kötelező átutalással kifizetni a résztvevőknek. Amennyiben a kiutazó nem rendelkezik bankszámlaszámmal, vagy egyéb adminisztratív akadály miatt az átutalás nem lehetséges, a szerződés ezen része módosítható a kifizetés formájának megfelelően. **A szerződésnek azonban pontosan, átlátható módon tartalmaznia kell, hogy a résztvevő mekkora összegű támogatásban részesül, milyen költségtételekre, ahhoz milyen formában és milyen ütemezésben jut hozzá.**

A SZERZŐDÉS MEGKÖTÉSE KÖTELEZŐ MINDEN RÉSZTVEVŐRE.

Biztosítás kötése

A biztosítási költséget a **mobilitási támogatásból** lehet finanszírozni.

A biztosításnak ki kell terjednie a **betegség- és balesetbiztosításra**, illetve a **poggyászbiztosításra**. Javasolt, hogy minden résztvevő rendelkezzen az Európai Unió országaiban használható **Európai Egészségbiztosítási Kártyával**. Az igénylással és a használattal kapcsolatos tudnivalók megtalálhatók a www.oep.hu oldalon, a *Lakossági oldalak* >> [Egészségügyi ellátás az Európai Unióban](#) menüpont alatt. Azt azonban érdemes figyelembe venni, hogy **az Európai Egészségbiztosítási Kártya használhatósága nem olyan széles körű, mint egy utasbiztosításé.**

Egyes szakmai gyakorlatok esetében célszerű lehet **felelősségbiztosítás** megkötése is, azonban előtte érdemes mérlegelni, hogy a szakmai gyakorlat teljesítése során valóban fennáll-e a munkahelyi gyakorlat során okozott kár veszélye. Javasoljuk, hogy a projektgazdák tájékozódjanak arról is, hogy a fogadó intézmény ragaszkodik-e ilyen típusú biztosítás megkötéséhez. (Elképzelhető, hogy a fogadó intézmény már rendelkezik ilyen biztosítással, ezért ebben az esetben felesleges külön felelősségbiztosítást kötni.) Fontos tájékozódni arról is, hogy a biztosítás milyen arányban téríti az esetlegesen okozott kárt.

Munkavállalási/tartózkodási engedély

Különösen a hosszú távú külföldi gyakorlatok esetében fontos, hogy a küldő intézmény a kiutazás előtt megfelelően tájékozódjon a fogadó országra vonatkozó beutazási és munkavállalási szabályokról. Ezek a szabályok országonként változnak, így érdemes az adott ország magyarországi nagykövetségén felvilágosítást kérni a megfelelő vízum és a munkavállalási engedély szükségességéről, beszerzésének feltételeiről, a tartózkodási engedély megszerzéséről, illetve a helyi adózási feltételekről (Pl. abban az esetben, ha a diák fizetést is kap a fogadócégtől).

Az alábbi honlapokat ajánljuk szíves figyelmükbe:

- Magyar képviseletek külföldön:
<http://www.kormany.hu/hu/kulgaszdasagi-es-kulugyminiszterium/kulkepviseletek>
- Külföldi képviseletek Magyarországon:
<http://www.ohb.hu/hungary/embassy.hu.html>
- Utazás Európában:
http://europa.eu/eu-life/travel-tourism/index_hu.htm

A kiutazások megszervezése

A **szakmai gyakorlat/job shadowing/oktatási-képzési tevékenység** szervezésének és megvalósításának **alapja a pályázat és az abban elfogadott munkaprogram**. Mivel ez a projekt egyik legfontosabb eleme, a megvalósítás során különösen ügyelni kell arra, hogy **tartalma összhangban legyen az elfogadott pályázatban leírtakkal**.

A mobilitásban részt vevő tanulók esetében az itthoni tanulmányokhoz, míg szakképzési munkatársaknál a szakterületükhöz **szorosan kapcsolódó külföldi szakmai gyakorlat, oktatási/képzési tevékenység, vagy job shadowing megvalósításához ítélt meg támogatás** (Ld. erről a [Kalauz](#) I.C. „Fontos tartalmi tudnivalók a pályázat megírásához” c. pontját.). A résztvevők itthoni tanulmányainak/szakterületének és a külföldi gyakorlat/oktatási/képzési tevékenység, job shadowing munkaprogramjának összhangját a Nemzeti Iroda legkésőbb a záróbeszámoló értékelésekor, valamint esetenként monitoring látogatás során vizsgálja meg.

A projekt megvalósítása során a munkaprogram csak olyan mértékben módosítható, hogy annak tartalma szakmailag ne lássa kárát.

A munkaprogram lebonyolítása során figyelembe kell venni, hogy **egy munkahét minden esetben öt teljes, munkával töltött napot jelent. (Ez szakmai feltétel, nem a mobilitási támogatás kiszámításának alapja.) A napi gyakorlati munkával töltött idő meghatározásában a hazai szakmai gyakorlatok esetében alkalmazott napi óraszámot tekintsék alapnak**, azaz a kiutazók a hazai terhelésükhöz hasonló, attól lehetőleg sem pozitív, sem negatív irányban eltérést nem mutató munkarendben teljesítsék feladataikat a külföldi gyakorlatok esetében is.

A gyakorlati képzésre vonatkozó hazai szabályozás szerint (2011. évi CLXXXVII. sz. törvény a szakképzésről, 37. §):

„37. § (1) Fiatalkorú tanuló esetében a gyakorlati képzési idő a napi hét órát, nagykorú tanuló esetében pedig a napi nyolc órát nem haladhatja meg.

(2) A napi gyakorlati képzési időt arányosan csökkenteni kell, ha a gyakorlati képzés rendszeresen olyan területen (munkahelyen) történik, ahol a gyakorlati képzést folytató szervezettel munkaviszonyban álló munkavállalókat is rövidebb munkaidőben foglalkoztatják.

(3) Fiatalkorú tanuló napi képzését hat óra és huszonkét óra között, folyamatosan kell megszervezni. A tanuló részére a gyakorlati képzés befejezése és a következő napi gyakorlati képzés megkezdése között legalább tizenhat óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani.

(4) A tanuló a napi képzési időt meghaladó gyakorlati képzésre nem vehető igénybe.”

A munkatervük megvalósítása során érdemes áttekinteni, hogy:

- A tanulási eredmények az adott mobilitási gyakorlat értékelhető és mérhető/megfigyelhető kompetenciáit írják le (cselekvő kompetencia leírások).
- A tanulási eredmények a mobilitási gyakorlat elvárt eredményét írják le, nem a tanulási útvonalat (a tanulási eredményekkel befejezettséget kell kifejeznünk és nem folyamatot).
- A tanulási eredmények leírása konkrét, az adott tevékenységre/munkafolyamatra vonatkozik (világosan érthető cselekvő igét + tárgyat és kontextusba helyezést tartalmaz).

A tanulási eredmények megírásakor figyelembe vették-e:

- az iskola nemzetközi mobilitási tapasztalatát, az előzőleg már megírt tanulási eredményeket;
- a szakoktatók tapasztalatait, álláshirdetésekből megfogalmazott elvárásokat;
- az adott szakképesítéssel ellátott munkakörök elemzését.

Továbbá áttekintették-e az alábbiak valamelyikét:

- az MKKR táblázatot
- az SZVK-kat (bemeneti feltételek, pályatükör és a komplex vizsga követelménye);
- a követelménymodulok feladat- és tulajdonságprofiljaiban meghatározottakat;
- a szakképzési kerettantervet.

A tanulási eredmények értékelési szempontjainak vizsgálata együtt történik a tanulási eredmények megfogalmazásának vizsgálatával. Ha a tanulási eredmények jól megfogalmazottak (azaz világosak, megfelelően részletezettek, a cselekvést jelentő ige megmutatja a tudás/képesség mélységét, kiterjedtségét, komplexitását, a tanulási eredmények kontextusba helyezettek és (szakma)specifikusak), akkor sok esetben már magukban foglalják az értékelési kritériumokat is.

- Csak olyan kritériumok leírása történjen meg, amelyek objektíven mérhetőek és/vagy munkavégzés közben megfigyelhetőek!
- A tudás-képesség-attitűd-felelősség-autonómia kategóriák egy tanulási eredményen belül külön értékelhetők (pl. képes rá, de nem elkötelezett)!
- Meg kell határozni az értékelés szintjeit (pl. megfelelő-nem megfelelő; kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – nem megfelelő), valamint ezen minősítési szintek követelményeit is, azaz hogy milyen szakmai, minőségi stb. kritériumok alapján tekintjük az adott munkavégzést (tanulási eredményt) kiválónak, megfelelőnek vagy nem megfelelőnek.

A megvalósult mobilitások nem támogathatók, ha...

Amennyiben az NI a gyakorlat értékelése során a megvalósult munkaprogramban szabálytalanságot vagy jelentős eltérést fedez fel az elfogadott pályázathoz képest, illetve olyan problémákat azonosít, amelyek megkérdőjelezzik a projekt szakmai hasznosulását, **az Iroda jogosult a még hátralévő támogatást nem, vagy csak részben megítélni, illetve a már kiutalt támogatási összeget – részben vagy egészben – visszakérni. A nem támogatott tételeket/az el nem fogadott kiutazások költségeit a kedvezményezettnek más forrásból kell finanszírozni.**

Erre az alábbi esetekben kerülhet sor:

- **A program keretében egyszer már kiutazott személy ismételt kiutazása**

Az Erasmus+ program alapvető célja, hogy minél szélesebb kör számára biztosítsa a szakmai gyakorlaton/tanulmányúton való részvétel lehetőségét, így egy résztvevő többszöri kiutaztatása akkor sem engedélyezett, ha a kiutazó először az Egész életen át tartó tanulás programban vett részt kedvezményezettként.

Egy résztvevő többszöri kiutaztatása ugyanabban a célcsoportban kizárólag két esetben lehetséges:

- **szakképzési tanulók mobilitása esetén, ha a kiutazó először rövid távú mobilitáson vett részt kedvezményezettként és ezt követően hosszú távúra (ErasmusPro) utazott ki.** Az ismételt részvételt, annak hozzáadott szakmai értékét kiemelve indokolni szükséges.
- a szakképzési munkatársak **mobilitása esetén**, ahol indoklás mellett, lehetőség van többszöri részvételre.

Amennyiben egy résztvevő **új szakmai alapképzése** keretében szeretne **ismét gyakorlatot teljesíteni**, erre csak az NI **külön engedélye** alapján van lehetőség, és csak abban az esetben, ha az ismételt gyakorlat valóban az új szakmában való jártasságot segíti elő és így igazi hozzáadott értékkel jár.

- **A résztvevő nem elfogadható fogadóhelyen töltötte a gyakorlatot/tanulmányutat**

A program szabályai alapján **bizonyos intézmények nem vehetnek részt fogadó intézményként** az Erasmus+ szakképzési mobilitási projekteken. Ezek felsorolását ld. a [Kalauz](#) II.C.2. „Partnerintézmény/szervezet” c. pontjában.

Amennyiben a résztvevő nem elfogadható fogadó intézménynél töltötte gyakorlatát/tanulmányútját, az NI nem fogadja el annak teljesítését, így a kiutazó után semmilyen támogatás (szervezési átalány, felkészítés, megélhetés) nem számolható el.

- **A gyakorlat/tanulmányút minimális időtartama nem teljesült**

A **minimális időtartamokat** az egyes célcsoportok esetében ld. az [Erasmus+ Pályázati útmutató](#) 59. oldalán. Egy munkahét minden esetben öt teljes, munkával töltött napot jelent. **Az esetleges külföldi felkészítés időtartama nem számít bele a gyakorlat/tanulmányút időtartamába, erre az időszakra nem számolható el támogatás.**

Amennyiben a résztvevő a gyakorlat/tanulmányút minimális időtartamát (nem vis maior miatt) nem tudja teljesíteni, a Nemzeti Iroda nem ítéli meg az adott résztvevő után járó támogatást. Ezt az esetet a Nemzeti Iroda úgy tekinti, hogy eggyel kevesebb résztvevő mobilitása valósult meg, vagyis sem a mobilitási, sem pedig a kapcsolódó tevékenységek (szervezési átalány, felkészítés) költségei nem számolhatók el a minimális időtartamot nem teljesítő résztvevő után. A vis maior fogalma [a PM Kézikönyv 4.3. „Vis maior esetek” c. pontjánál](#) található, és ld. még erről [a PM Kézikönyv 9.1. pontjában a „Vis maior esetek” c. részt.](#)

- **Nem a célcsoportba tartozó résztvevő vagy a szabályok szerint a célcsoportban nem engedélyezett résztvevő utazott ki**

Az egyes pályázattípusba (nem) tartozó résztvevők felsorolását ld. az [Erasmus+ Pályázati útmutató 57. oldalán](#). Amennyiben a programba be nem vonható résztvevő utazott ki, a kiutazó után semmilyen támogatás nem számolható el.

- **A résztvevő nem, vagy csak részben végzett itthoni tanulmányainak/szakmájának/szakterületének megfelelő munkát**

Az ilyen gyakorlat/tanulmányút a program szabályai szerint nem támogatható, mivel az ilyen jellegű kiutazás nem kapcsolódik az Erasmus+ program céljaihoz, és az elfogadott projektet alapjaiban kérdőjelezi meg. **Ha a külföldön végzett gyakorlat/tanulmányút programja egyáltalán nem kapcsolódott az itthoni tanulmányokhoz, szakterülethez,** semmilyen felmerült költség nem finanszírozható az Erasmus+ támogatásból. Amennyiben a gyakorlat/tanulmányút csak részben kapcsolódott az itthoni tanulmányokhoz, szakterülethez, akkor az Iroda a beküldött résztvevői beszámoló alapján mérlegeli az elfogadható teljesítés mértékét (a kinntartózkodás mekkora része tekinthető szakmailag valóban hasznosnak), és annak arányában ítéli meg a támogatást.

- **A gyakorlat/tanulmányút alatt nem, vagy csak részben végzett érdemi munkát a kiutazó/a szabadidős programok a munkaprogram rovására valósultak meg**

Amennyiben a résztvevő csak részben végzett érdemi szakmai munkát, az eljárást ld. fentebb, „*A résztvevő nem, vagy csak részben végzett itthoni tanulmányainak/szakmájának/szakterületének megfelelő munkát*” c. esetről.

Amennyiben a záróbeszámoló és/vagy a résztvevők beszámolója alapján az NI úgy látja, hogy a szabadidős és kulturális tevékenységek töltötték ki a kinntartózkodást olyan arányban, hogy az a munkaprogram teljesítésének rovására ment, vagy a pályázatban eredetileg vállalt munkaprogram megvalósítása helyett történt, az Iroda arányosan csak a ténylegesen munkával töltött napokra eső egyéni (megélhetési) támogatást ítéli meg.

- **Amennyiben a munkaprogram tartalma kutatás volt**

A mobilitási programon belül elsősorban külföldi szakmai gyakorlatra/oktatási/képzési tevékenységre, valamint job shadowing-on való részvételre lehet pályázni, ezért a programban tisztán **kutatói tevékenység, tudományos kutatói programokban, projektekben való részvétel nem támogatható,** a megvalósítás alatt álló projektnél ilyen tevékenység bevonása nem engedélyezhető.

Amennyiben a résztvevő kutatómunkát végzett gyakorlata alatt, az nem tekinthető Erasmus+ szakképzési gyakorlatnak/tanulmányútnak, így támogatás sem jár a kiutazás és a kapcsolódó tevékenységek után.

4. VÁLTOZÁSOK, MÓDOSÍTÁSOK A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

A projektek megvalósítása során felmerülhetnek olyan előre nem látható körülmények, amelyek a pályázatban lefektetett tervek változását vonják maguk után. A változások mértéke szükségessé teheti az NI-val kötött támogatási szerződés módosítását. A projektben bekövetkező **változásokról hivatalos e-mailben kell értesíteni az NI-t, a megadott kapcsolattartót.** (Ehhez készült egy módosítási kérelem formanyomtatvány, mely letölthető a TKA honlapjáról: www.tka.hu » [Pályázatok](#) » [Erasmus+](#) » [Szakképzés](#) » [Támogatott pályázóknak](#), a „2018-as mobilitási projektek (KAI)” rész, Projektmenedzsment dobozból.) Az Iroda mérlegeli a változtatás lehetőségét, elfogadásáról vagy elutasításáról írásban értesíti a projektgazdát. Amennyiben szükséges, **szerződésmódosítást** készít, amelyet az értesítés után e-mailben pdf formátumban küld el a projektgazda részére. A szerződéskötés folyamata megegyezik a Támogatási szerződés megkötésének menetével, erről bővebben [ld. a PM kézikönyv 2. pontját.](#)

Annak érdekében, hogy a projekt minél magasabb színvonalon valósulhasson meg, a változtatások engedélyezését az Iroda feltételekhez kötheti, amelyek teljesülését a záróbeszámolóban kell bemutatni.

Szerződésmódosítással járó változások

A projekt időtartamának változása

A projekt időtartamának megváltoztatására **a projekt befejezéséig nyílik lehetőség.**

- A projektek futamideje 12-24 hónap lehet. Minden esetben a projektek kezdő időpontja 2018. június 1 és 2018. december 31. közé eshet.
 - Ha **a projekt megvalósítása már elkezdődött, de** a projektgazda úgy látja, hogy annak **határidőre való befejezése nem biztosított**, vagy a projektet a tervezettnél rövidebb idő alatt be tudják fejezni, **lehetőség van a projekt befejező időpontjának módosítására**, azonban a futamidő továbbra is kizárólag minimum 12, maximum 24 hónap lehet, vagyis a projektek záró időpontja legkorábban 2019. május 31.- lehet, legkésőbbi időpontja pedig 2020. december 30.
 - **A projekt időtartamának módosítása esetén sem lehet 2018. június 1-je előtt** elkezdni, illetve **2020. december 30. után** befejezni a projektet. **Kérjük, hogy a projekt időtartamával kapcsolatos változás(ok)ról hivatalos e-mailben értesítse a Nemzeti Irodát, és indokolja meg benne a változtatás szükségességét.**

A támogatási összeg változása

A mobilitási projektek megvalósításának közel 2 éves időszaka alatt **ún. „maradványösszegek”** szabadulhatnak fel az esetlegesen visszamondott, vagy részleges teljesítéssel lezárult projektek fel nem használt támogatásából, el nem fogadott költségeiből.

Annak érdekében, hogy az adott pályázati fordulóban rendelkezésre álló teljes támogatási keretet fel tudja használni projektek támogatására, az **NI ezeket a maradványösszegeket visszaosztja a tartaléklistára került projektek között.** A maradványösszegek szétosztásának célja, hogy új intézmények és ezzel új kiutazók kerülhessenek be a résztvevők körébe. A szóba jöhető projektgazdáknak a tartaléklistán **az elért bírálati pontszámuk alapján elfoglalt helyük sorrendjében** ajánlja fel az NI a kiegészítő támogatás lehetőségét. Tartaléklistáról 2018. november 30-ig van lehetőség projektet támogatni.

Szerződésmódosítással nem járó változások

Az alább felsorolt változások **a Nemzeti Irodával megkötött Támogatási szerződést nem módosítják**, de a változásokról és azok okairól minden esetben **ELŐZETESEN, ÍRÁSBAN (e-mailben) kell tájékoztatni az Irodát**, a megadott kapcsolattartót, aki szintén írásban tájékoztatja a koordinátort a változtatás lehetőségéről, az esetleges kiegészítések szükségességéről. Az ehhez szükséges űrlap megtalálható honlapunkon a [Projektmenedzsment lapfűl alatt.](#)

Új partnerintézmény bevonása

A projekt megvalósítása során előfordulhat, hogy a pályázatban eredetileg megjelölt partnerintézmény valamilyen oknál fogva visszalép a projektben való részvételtől, ezért a projekt megnyugtató lebonyolítása érdekében szükséges lehet új partner bevonása. A projektgazda ebben az esetben ügyeljen arra, hogy az új partner vállalni tudja a régi partner által vállalt feladatokat, és szakmailag hasonló feltételeket biztosítson. (Ez utóbbi feltételnek abban az esetben is teljesülnie kell, ha a kiutazókat a többi részt vevő partner fogja fogadni.) A kialakult helyzetről és a bevonandó új partnerről **az NI kapcsolattartóját elegendő e-mailben tájékoztatni**. Az e-mailben be kell mutatni az új partner bevonásának indokait, magát az új **partnerintézményt**, valamint az általa biztosított munkaprogramot és vállalt feladatokat. Új szándéknyilatkozatot nem kell beküldeni az NI számára, viszont mindenféleképpen szükséges az új partnerrel való szerződéskötés. *Ld. még ehhez [a PM Kézikönyv 3.1 „Szerződéskötés a partnerekkel, résztvevőkkel” c. pontját.](#)*

A fogadó ország megváltozása

Amennyiben a projekt indulása után derül ki, hogy a kiutazás megszervezése az adott fogadó országba mégsem lehetséges, **lehetőség van új ország bevonására** is. Erről **hivatalos e-mailben szükséges tájékoztatni az NI-t**, amely mérlegeli a megváltozott körülményeket, és a benyújtott indoklás alapján döntést hoz a változtatás elfogadásáról vagy elutasításáról. Az új fogadó ország nemcsak a fogadó intézmény megváltozását vonja maga után, de befolyásolhatja **a projekt költségvetését is**, hiszen a támogatási összeg célországokként eltérő. Mivel az eredetileg megítélt támogatás növelésére nincs lehetőség, mindenféleképpen olyan ország kiválasztására kell törekedni, ahol a pályázatban lefektetett célok teljesülhetnek, megvalósításukhoz pedig elegendő a megítélt támogatás. Új szándéknyilatkozat csatolására ebben az esetben sincs szükség, az új partnerrel kötött szerződés másolatát kell benyújtaniuk az Iroda felé.

A kiutazás(ok) időpontjának változása

A kiutazások időpontját a projektgazda az optimális körülmények megtalálása érdekében **rugalmasan változtathatja**. Az utazások időpontjának meghatározásakor figyelembe kell venni a projekt időtartamát annak érdekében, hogy az egyéb tevékenységek is teljesíthetők legyenek. A kiutazások szerződéskötéskor megadott időpontjainak megváltozásáról e-mailben szükséges tájékoztatni az NI megadott kapcsolattartóját.

A turnusok számának, a résztvevők létszámának változása

A turnusok vagy ezeken belül a kiutazók számának növelésére a megítélt támogatási összegig vagy önrész bevonásával nyílik lehetőség. Ebben az esetben a Nemzeti Iroda e-mailben kér tájékoztatást.

A kiutazók vagy a turnusok számának csökkentésére nincs lehetőség. Amennyiben ez mégis előfordul, az a végső támogatási összeg arányos csökkentését vonja maga után.

A kiutazások időtartamának változása

- **A kiutazások hosszának növelésére** a megítélt támogatási összegig vagy önrész bevonásával nyílik lehetőség. Erről a Nemzeti Iroda e-mailben kér tájékoztatást. A kiutazások időtartama az érvényes maximális hetek számánál hosszabb is lehet, de ügyelni kell arra, hogy a kiutazások legkésőbb a projekt záró időpontjáig befejeződjenek. Az NI csak a megadott maximális hetek számára ad mobilitási támogatást, beszámolót is csak erről az időszakról kell benyújtani. *Ld. még erről a [PM Kézikönyv 9.1. pontjában a „Nem elszámolható költségek” c. részt.](#)*
- **A kiutazások hosszának csökkentése csak szükséges és indokolt esetben fogadható el**, hiszen a pályázatot az NI az ott megadott hosszúságú munkaprogrammal fogadta el. A kiutazások időtartamának csökkentéséről e-mailben kér tájékoztatást az NI. **A csökkentés során arra kell törekedni, hogy a kiutazás időtartama ne csökkenjen a minimálisan teljesítendő hetek száma alá** *Ld. erről a [PM Kézikönyv 3.5. „A megvalósult gyakorlatok/tanulmányutak nem támogathatóak, ha...” c. pontját.](#)* Amennyiben a kiutazások

hosszának csökkentését nem kompenzálja pl. a kiutazói létszám növelése, az NI csökkenti a végső támogatási összeget.

A kísérő személyek számának változása

Az egyes kiutazásokhoz tartozó kísérő személyek számának növelésére szintén lehetőség van, erről az NI külön tájékoztatást nem kér. A kísérő személyek számának növelésénél figyelembe kell venni, hogy **az NI csak a megítélt költségvetés szerinti kísérő létszámot támogatja**. A támogatott kísérő személyek számáról ld. [a Kalauz II.1. H. Fő tevékenységek c. pontjában](#) a „Nyomon követés - Kísérő személy(ek) feladatai” c. részt.

A kísérő személyek jelenléte megoldható több személy felváltva történő kiutazásával is úgy, hogy a kísérők jelenléte a teljes támogatott időtartamot lefedje. Azonban az NI ekkor is úgy ítéli meg a mobilitási támogatást részükre, mintha egy személy utazott volna ki, azaz az utazási támogatást csak egyszer ítéli meg.

A hátrányos helyzetű résztvevők számának változása

A hátrányos helyzetű tanulók számának változásáról e-mailben értesíteni kell az NI-t, azonban csak abban az esetben, amennyiben a rendkívüli támogatás költségtétel alatt tényleges költség alapon, tételesen elszámolandó plusz költséget igényeltek a hátrányos helyzetű tanuló(k)ra. A rendkívüli támogatás elszámolásáról ld. [a PM kézikönyv 9.1. pontjában](#) a „A program által támogatott költségtételek” c. részt.

Beszámoló beküldési határidejének elhalasztása/előrehozása

Amennyiben a projektgazda úgy látja, hogy a projekt megvalósítása miatt a **záróbeszámolót** nem tudja elkészíteni a Támogatási szerződésben foglalt határidőre, annak **elhalasztására az NI-tól engedélyt kérhet**. Ezt az igényt, valamint a beszámoló elkészítésének tervezett új időpontját e-mailben szükséges jelezni az NI felé. Az Iroda a halasztás lehetőségét mérlegeli, döntéséről írásban küld értesítést.

A beszámolók benyújtásáról ld. még [a PM Kézikönyv 6. Beszámolás c. pontját](#).

Egyéb speciális esetek

A fent felsorolt eseteken kívül számos egyedi eset is előfordulhat, amely a projekt valamilyen szintű változtatását vonja maga után. Kérjük Önöket, hogy minden ilyen esetben először telefonon, majd ha szükséges, hivatalos levélben tájékoztassák a Nemzeti Irodánál lévő kapcsolattartójukat.

Vis maior esetek

Vis maiornak számít minden olyan előre nem látható körülmény vagy esemény, amely megakadályozza a projektben résztvevőket vállalt kötelezettségeik teljesítésében, ha az nem a részükről felmerülő hiba vagy mulasztás eredményeképpen következik be, és minden elővigyázatosság ellenére leküzdhetetlennek bizonyul. Vis maior esetnek számít, ha pl. a kiutazó olyan súlyosan megbetegszik, hogy a szakmai gyakorlatot meg kell szakítania, és haza kell utaznia.

Amennyiben a projekt lebonyolítása során ilyen eset merül fel, **az NI-t hivatalos levél formájában haladéktalanul tájékoztatni kell** a vis maior természetéről, várható időtartamáról és előre látható hatásairól. Ha a kiutazás vagy akár a teljes projekt teljesítése vis maior eset miatt hiúsul meg, az NI **egyéni elbírálás** során mérlegeli, hogy mekkora összegű támogatás ítélhető meg.

A vis maior esetek pénzügyi elszámolhatóságáról ld. [a PM kézikönyv 9.1. pontjában](#) a „Vis maior esetek” c. részt.

5. ADATBÁZISOK ÉS ADMINISZTRÁCIÓ

Az Europass mobilitási igazolvány adatbázisa – az igazolvány igénylése

Az Europass dokumentumok Európában egységes formátumban teszik összehasonlíthatóvá, megismerhetővé az egyén szaktudását, végzettségét, nyelvtudását, szakmai tapasztalatait. Tájékoztatnak, információt adnak a hazai és külföldi képzésekről, a képzést és kompetenciákat érintő változásokról, valamint a külföldön megszerzett képesítésekről.

Céljuk kettős: egyrészt segítik a végzettségek elismertetését, ha a pályázó más országban tanult, mint ahol dolgozni vagy tanulni szeretne, másrészt megkönnyítik a munka- és tanulmányi felvételizés/felvételiztetés folyamatát azáltal, hogy a pályázó egy tartalmas és átlátható pályázati anyagot adhat be.

Az **Europass mobilitási igazolvány** az európai országok valamelyikében folytatott szakmai gyakorlatok, tanulmányok vagy önkéntes munka során megszerzett készségek és kompetenciák igazolására szolgáló, egységes formátumú dokumentum.

Az Europass mobilitási igazolvány:

- használata önkéntes és ingyenes,
- a dokumentum elektronikusan tölthető ki adatbázison keresztül, angolul, németül vagy franciául (a közös munkanyelvek egyikén), illetve a könnyebb hazai érthetőség érdekében magyar nyelvű fordítás is készíthető,
- az Erasmus+ szakképzési mobilitás esetében a magyar küldő intézmény, (míg az Erasmus+ felsőoktatási, felnőttoktatási, közoktatási és ifjúsági mobilitás, Campus Hungary, Norvég Alap program esetében a hallgató) kezdeményezheti az igazolvány kitöltését az erre szolgáló adatbázisban.
- az Erasmus+ szakképzési mobilitási program esetén **ezzel kiváltható a résztvevőkre vonatkozó fogadóintézményi igazolás**. Így a résztvevő nevére kiállított, kitöltött, aláírt, lepecsételt és így **hitelesített Europass mobilitási igazolvány egyszerre szolgál** a gyakorlat Európa-szerte egységes formátumú **igazolásként** és részletezéseként a résztvevő számára, **illetve a projekt egyik adminisztrációs elemeként** a projektgazda számára. A Nemzeti Irodának elegendő a dokumentum hitelesített másolatát elküldeni a záróbeszámolóhoz.

Az Europass mobilitási igazolvány kitöltése

A dokumentum kitöltése egy külön erre szolgáló adatbázison keresztül történik.

Az adatbázis elérhetősége: <http://europass.tpf.hu/>

Az Erasmus+ szakképzési mobilitásban **támogatást nyert intézményeket az NI regisztrálja a kitöltésre szolgáló adatbázisban**, és e-mailben (a pályázatban megadott kontaktszemély e-mail címére) küldi ki az erről szóló értesítést és a belépéshez szükséges kódokat.

Amennyiben változik (csökken vagy nő) az eredetileg megjelölt résztvevői létszám, ennek megfelelően lehetőség nyílik az igényelhető Europass mobilitási igazolványok számának változtatására. A változásról az NI e-mailben kér tájékoztatást. (Ld. még erről a [PM Kézikönyv 4.2. pontjában](#) „A turnusok számának, a résztvevők létszámának változása” c. részt.)

A dokumentum egyszerű A/4-es formátumú, ezért az NI egy mappát biztosít a tároláshoz. Ez a mappa az említett adatbázison keresztül, e-mailben igényelhető a kitöltött dokumentumok után.

Az Europass további dokumentumaival kapcsolatban a <http://www.europass.hu/> oldalon tájékozódhat. A mobilitási igazolvány kitöltéséhez **Útmutató** áll rendelkezésre.

A Mobility Tool+ adatbázis

A Mobility Tool+ az Európai Bizottság által kifejlesztett egységes európai web-alapú adatbázis, amely a korábbi Leonardo mobilitási projektek, valamint az Erasmus+ program projektjeinek statisztikai-

pénzügyi adatainak nyilvántartására, valamint a tartalmi, pénzügyi beszámolók és a résztvevői elégedettségi kérdőívek kitöltésére szolgál. Az adatbázist az Európai Bizottság, a Nemzeti Irodák, a projektgazdák és a résztvevők egyaránt használják. (Ld. még erről a [PM Kézikönyv 6. Beszámolás](#) c. részt)

OLS (Online Linguistic Support) rendszer

Az OLS (Online Linguistic Support, online nyelvi támogatás) az Európai Bizottság nyelvtanulást segítő, online rendszere. Arra szolgál, hogy a legalább 19 napos tanulói mobilitáson részt vevők nyelvi fejlődését felmérje és elősegítse.

Az OLS-nek két része van: a nyelvi szintfelmérés (kötelező elvégezni a kiutazás előtt és után) és a nyelvi kurzus (opcionális). A nyelvi szintfelmérés egy 45-50 perces online tesztet jelent, amelyet a kiutazás előtt és után kell elvégezni. A szintfelmérés kötelező azon már kiválasztott, kiutazó tanulók számára, akik 19 napnál hosszabb mobilitáson vesznek részt, és akiknek a mobilitás során használt **munkanyelve** angol, francia, német, olasz, spanyol, holland, svéd, cseh, dán, görög, lengyel, portugál, finn, horvát, szlovák, román vagy bolgár. Ennek a szintfelmérésnek a segítségével európai szintű statisztika áll majd rendelkezésre arról, hogy a mobilitás hatására hogyan fejlődik a kiutazó nyelvtudása.

Az OLS nyelvi kurzus része egy ingyenes online nyelvтанfolyam, amely angol, francia, német, olasz, spanyol, holland (C2-es szintig), portugál (B2-es szintig), cseh, lengyel, dán, görög, svéd, finn, horvát, szlovák, román vagy bolgár (A1-es szintig) nyelven érhető el. Amennyiben a kiutazás előtti szintfelmérésen a tanulók elérik a B2-es szintet, a nyelvi kurzus nyelveként választhatják a munkanyelv helyett akár a célország nyelvét is. A nyelvi kurzus segítségével a tanulók a mobilitás előtt és alatt önállóan dolgozhatnak fel a mindennapi élethez és a szakmájukhoz kapcsolódó nyelvi modulokat. A statisztikák szerint érdemes legalább 30 órát aktívan eltölteni a felületen, ez esetben a második szintfelmérés elvégzésekor jelentős javulás tapasztalható.

A megítélt OLS licencek számáról a pályázatban megadott OLS kapcsolattartót értesítjük, valamint ezek a számok a támogatási szerződésben is szerepelnek. Az OLS kapcsolattartó kap hozzáférést az OLS adminisztratív felületéhez (back-end).

Az OLS kapcsolattartó feladatai:

- meghívja a kiutazó tanulókat az első nyelvi szintfelmérésre az OLS adminisztratív felületén (back-end)
- meghívja a tanulókat a nyelvi kurzus elvégzésére (ha ezt a lehetőséget a pályázatban igényelték és a támogatási szerződésben is rögzítve van)
- nyomon követi a licencek felhasználását, a szintfelmérések elvégzését

A felület használatához készült [kézikönyv letölthető ezen a linken](#).

A rendszerről további információ a www.erasmusplusols.eu oldalon található (a jobb felső sarokban az oldal nyelveként a magyar is beállítható).

Arculati segédlet a projektről szóló információk terjesztéséhez

A program elnevezése: Erasmus+ program

Logók

A logó (Erasmus+) a támogatott pályázat minden projekttermékén (kiadványok, honlap, sajtóközlemény, rendezvénymeghívó stb.) kötelezően megjelenítendő!

Egységesen az alábbi EU-s logót kell használni. Nincs külön logója az egyes alprogramoknak!

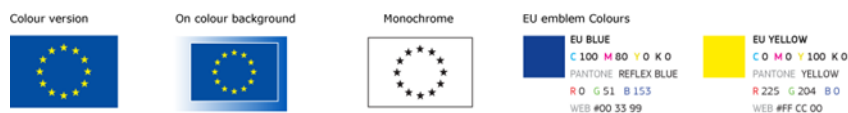

A logó az alábbi oldalról letölthető színes és fekete-fehér verzióban is:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/identity_en.htm

A logó minimális mérete: 1 cm magas.

Amennyiben nem éri el a kész, magyar nyelvű logót, úgy az EU zászló mellett Verdana betűtípussal jelenítheti meg a program nevét. A szöveg fekete vagy EU kék színnel jelenjen meg:

TKA logó

A Tempus Közalapítvány logóját használni egyedül maga a Tempus Közalapítvány illetékes.

Kötelezően megjelenítendő szöveg:

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézeteit.

Részletes arculati leírás itt: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/erasmus-plus-toolkit-20131031_en.pdf

A Tempus Közalapítvány honlapja

A www.tka.hu oldalon találja a Tempus Közalapítvány honlapját, mely a Közalapítvány által kezelt nemzeti és nemzetközi programokkal kapcsolatos információkat tartalmazza.

Az **Erasmus+ szakképzési mobilitási projektekkal kapcsolatos információkat** a következő útvonalon találja meg:

www.tka.hu » [Pályázatok](#) » [Erasmus+](#) » [Szakképzés](#) » [Támogatott pályázóknak](#)

Innen töltheti le a támogatási szerződés mellékleteit (szerződésminták, beszámoló formanyomtatványok, útmutatók stb.) és egyéb hasznos információkat, dokumentumokat, amelyekre a projekt megvalósítása során szükség lehet.

Hírlevél

Figyelmébe ajánljuk **elektronikus hírlevelünket**, melyre feliratkozva **havonta** e-mailben tájékoztatjuk legfrissebb híreinkről, rendezvényeinkről, pályázati lehetőségeinkről, eredményeinkről.

A hónap kiemelt hírei mellett, a jobb oldali sávban található témakörökre kattintva a további, speciálisan Önöket érdeklő és érintő hírek között böngészhetnek.

A hírlevélre honlapunkon iratkozhat fel: www.tka.hu » [Hírek](#) menüpontjában a *Hírlevél* » *Feliratkozás* részben.

A honlapon a Hírlevél menüpont alatt is megtalálja az oktatás különböző területeihez kapcsolódó, tematikus híreket.

Hasznos olvasnivalókat, tanulmányokat talál a honlap [Kiadványok](#) valamint [Tudástár](#) menüpontjában.

Konzultáció a Nemzeti Irodával

A projekt megvalósítása folyamán felmerülhetnek olyan kérdések, problémák, amelyeket hasznos lehet személyesen megbeszélni az Iroda munkatársaival. Kérjük, minden esetben telefonon vagy e-mailben jelezze, hogy személyes konzultációhoz időpontot szeretne egyeztetni Irodánkkal. A konzultációra a Tempus Közalapítvány székhelyén kerül sor.

Szükség esetén lehetőség nyílik arra, hogy a konzultáción a csoportvezető és a pénzügyi monitoring egység munkatársa is részt vegyen.

6. BESZÁMOLÁS

Tartalmi teljesítés

Az Erasmus+ szakképzési mobilitási projektek megvalósítása során, illetve végén a projektgazdáknak **a projekt tartalmi teljesítéséről** részletesen, a szükséges dokumentumok mellékelésével be kell számolniuk, illetve el kell készíteni a projekt pénzügyi beszámolóját, amely költségtípusonként (szervezési átalány, utazás, egyéni/megélhetési költségek, felkészítési költségek, rendkívüli költségek, ha releváns) foglalja táblázatba a felhasznált támogatási összegeket. A beszámolás során tehát a fő hangsúly annak bemutatására, valamint vizsgálatára helyeződik, hogy a pályázatban vállalt tartalmi elemek teljesítésére sor került-e. **FIGYELEM:** A program szabályai szerint megkövetelt beszámolón kívül a projektgazdának a magyar jogszabályok alapján rá vonatkozó beszámolási, pénzügyi és egyéb szabályoknak is eleget kell tennie! Ezért javasoljuk, hogy a projekt folyamán rendszeresen konzultáljanak az intézmény gazdasági/jogi felelősével, és ügyeljenek a magyar jogszabályok által előírt kötelezettségek betartására!

Záróbeszámoló

A projektek időtartamától függetlenül a projektgazdáknak egyszeri beszámolási kötelezettsége van a projekt futamideje alatt: A projekt záró időpontja után legkésőbb 60 nappal záróbeszámolót kell benyújtania. (A záróbeszámoló korábbi benyújtása a program szabályai szerint kizárólag indoklással ellátott kérelem elfogadása esetén lehetséges.) A záróbeszámoló elkészítése és benyújtása a Mobility Tool+ rendszerben történik. A projekt koordinátora által kötelezően kitöltendő záróbeszámolóban a lezárult projekt minden szakaszáról be kell számolni.

A záróbeszámoló mellékletei

A záróbeszámolóhoz tartozó kötelező és ajánlott mellékletek listája hamarosan elérhető lesz a honlapunkon, a támogatott pályázóknak szóló aloldalon. (Tájékoztatásul a 2016-os projektek számára beküldendő dokumentumok listája:

http://www.tka.hu/docs/palyazatok/ka1.vet_szakkepzmobilitas.beszamolas_dokumentumok_tartalmi.pdf

Mobility Tool+ rendszer

A Mobility Tool+ felület az Európai Bizottság által kifejlesztett egységes európai webes alapú rendszer, amely az Erasmus+ program keretében megvalósuló mobilitási projektek adminisztrációját, kezelését és a hozzájuk kapcsolódó beszámolást szolgáló rendszer. A projektkoordinátoroknak ezen a felületen kell rögzíteniük az egyes résztvevők kiutazásait (mobilitásait), nyomon követniük a résztvevői beszámolók benyújtását, valamint a projekt lezárultával elkészíteni a záróbeszámolót.

A Mobility Tool+ felhasználói az általuk koordinált projektek alapvető adatait már első belépéskor megtalálják a rendszerben, a hiányzó adatokat pedig a projekt előrehaladásától függően maguk töltik fel: megadják a résztvevők és a mobilitások adatait, kitöltik és frissítik a költségvetésre vonatkozó információkat.

Mobility Tool+ oldal elérhetősége

A Mobility Tool+ oldal az alábbi címen érhető el: <https://webgate.ec.europa.eu/eac/mobility>

Mobility Tool+ kézikönyv

A kézikönyv közérthető formában bemutatja a rendszerbe történő belépés módját, az egyes funkciókat és egyszerűen követhető útmutatást ad az egyes funkciók használatához.

A magyar nyelvű Mobility Tool+ kézikönyv [ide kattintva](#) letölthető honlapunkról, a használat gyors bemutatásához pedig egy videó is elérhető az [alábbi linken](#).

Részvevői beszámolók

A résztvevői beszámolókat a projekt minden kiutazójának kötelező kitölteni. A kérdőívek elérhetők a Mobility Tool+ felületen keresztül (lásd [Mobility Tool+ kézikönyv](#)), miután a projekt koordinátora rögzítette a kiutazók adatait. **Magyar nyelven kitölthetőek, a nyelvválasztásra a kérdőív megnyitása után van lehetőség a jobb oldali menüsorban.**

A projekt tartalmi értékelése

A projekt tartalmi bírálata során az NI a záróbeszámoló és a hozzá beküldött igazolások alapján megállapítja, hogy hány kiutazás valósult meg és milyen időtartamban, valamint azt, hogy ezek teljesítése az Erasmus+ program szabályai szerint elfogadható-e (*Ld. erről a PM Kézikönyv 3.5. „A megvalósult gyakorlatok/tanulmányutak nem támogathatóak, ha...” c. pontját*). Emellett az Iroda fokozott figyelmet fordít a pályázatban vállalt felkészítés és munkaprogram, illetve a többi tartalmi elem (pl. tájékoztatás, kiválasztás, nyomon követés, értékelés, elismerés, eredmények terjesztése) megvalósulásának ellenőrzésére is.

A Támogatási szerződés [III. számú mellékletének \(Pénzügyi és szerződéses rendelkezések\)](#) IV. részében részletes információ található arról az esetről, **ha a beszámolót késve, vagy hiányosan nyújtják be.** Nevezetesen:

A Projekt elégtelen, részleges vagy késedelmes teljesítését a Nemzeti Iroda állapíthatja meg a kedvezményezett által benyújtott záróbeszámoló alapján (beleértve a mobilitási tevékenységben részt vevők beszámolóit is)

A Nemzeti Iroda figyelembe vehet más érintett forrásból származó információt is, amelyek alátámasztják, hogy a Projekt megvalósítása nincs a szerződéses rendelkezésekkel összhangban. Egyéb információs források lehetnek a Nemzeti Iroda által végrehajtott monitoring látogatások, tételes ellenőrzések, vagy helyszíni ellenőrzések.

A záróbeszámoló értékelése a minőségi előírások alapján történik, és ennek során maximum 100 pont adható. Ha a záróbeszámolóra adott pontszám kevesebb, mint 50 pont, a Nemzeti Iroda csökkentheti a szervezési támogatás végső támogatási összegét. A projekt elégtelen, részleges vagy késedelmes teljesítése címén, még akkor is, ha valamennyi beszámolási kötelezettség alá eső tevékenységet valóban végrehajtottak, és támogathatónak minősítettek...

...Elégtelen, részleges, vagy késedelmes teljesítés esetén a levonást a teljes végleges elszámolható szervezési támogatás összegéből érvényesíthető, az alábbi mértékben:

25%, amennyiben a záróbeszámoló pontszáma legalább 40 pont, de 50 pont alatt van;

50%, amennyiben a záróbeszámoló pontszáma legalább 24 pont, de 40 pont alatt van;

75%, amennyiben a záróbeszámoló pontszáma 25 pont alatt van.”

A záróbeszámoló értékelésének minőségi kritériumait szintén a szerződés III. számú melléklete tartalmazza.

A projekt pénzügyi értékelése

A pénzügyi bírálat alapja a beküldött pénzügyi beszámoló. A pénzügyi beszámolót a projekt záróbeszámolójával egyidejűleg a Mobility Tool+ felületen kell elkészíteni, az online rendszer által kért adatok feltöltésével.

Az NI a beküldött pénzügyi beszámolót és azok mellékleteit veti össze a teljesített projekttevékenységgel: a teljesített mobilitásokra, azok időtartamára és helyére, valamint a résztvevők létszámára vonatkozóan. Az NI azt vizsgálja, hogy a támogatást a Kedvezményezett a szabályoknak megfelelően, a meghatározott támogatási maximumok figyelembe vételével számolta-e el, illetve a tevékenység összhangban áll-e a pályázatban elfogadott tevékenységekkel és/vagy az NI által jóváhagyott módosításokkal. (A támogatás végső összegének meghatározására vonatkozó szabályokat lásd [a PM Kézikönyv 9.3. „A támogatás végső összegének meghatározása” c. pontjában.](#))

A Mobility Tool+ a beírt adatok alapján – az adható maximális egységköltségek figyelembe vételével, melyek megegyeznek [a PM Kézikönyv 9.4. pontjában, az Egyéni/megélhetési támogatás átalányösszegeit tartalmazó táblázatban](#) és [a Támogatott költségvetési tételek összefoglaló táblázatban](#) megadott rátákkal – kiszámítja a beszámolóban igényelt támogatás összegét. Az NI az elfogadott kiutazások száma, a részvételi igazoláson szereplő időtartam és a kiutazások helyszíne (a távolsági sáv) alapján ellenőrzi a beírt adatokat, és meghatározza a támogatás végső összegét.

Az **egységköltség-alapú** támogatási kategóriák (megélhetés, utazás, szervezés, nyelvtanulás) végső összege a szerződésben megítélt összeghez képest a megvalósított tevékenységek – más szóval a teljesített „egységek” – függvényében arányosan csökkenhet.

Példa az egyéni/megélhetési támogatás módosulására:

Az intézmény 8 diák 30 napos franciaországi szakmai gyakorlatának megvalósítására nyert támogatást – de végül a kedvezményesebb utazási lehetőség miatt valamelyest rövidebb időtartamról, 27 napról szól a fogadó intézmény igazolása. Ennek alapján a megítélhető egyéni/megélhetési támogatás az alábbiak szerint alakul:

	Az elfogadott pályázatban	A záróbeszámoló alapján	Különbség
Egyéni/megélhetési költségek	8 fő * (14*50 + 16*35) = 10 080 EUR	8 fő * (14*50 + 13*35) = 9 240 EUR	- 840 EUR

Az utazási támogatás a tényleges létszám és célország függvényében alakul, így ha bármelyik tényező változik (akár kevesebb résztvevő utazik, vagy az úti cél közelebbi távolsági sávba esik), az utazási támogatás összege is csökkenhet.

Elfogadható a egyéni/megélhetési költség felhasználása abban az esetben is, ha bár 27 napról szól az igazolás, de szakmai gyakorlat előtti napon történik meg a kiutazás és a szakmai gyakorlat lezárulását követő napon valósul meg a hazautazás.

Felhívjuk figyelmüket, hogy az utazási napokra csak abban az esetben számolható el egyéni/megélhetési támogatás, ha az utazás valóban egy teljes napot vesz igénybe, és az utazás napján nem kezdődik még el a szakmai gyakorlat/tevékenység.

1-1 nap egyéni/megélhetési költség jár az utazási napokra, tehát 29 napot tudnak elszámolni egyéni/megélhetési költségre:

	Az elfogadott pályázatban	A záróbeszámoló alapján+ utazási napokkal!	Különbség
Egyéni/megélhetési költségek	8 fő * (14*50 + 16*35) = 10 080 EUR	8 fő * (14*50 + 15*35) = 9 800 EUR	- 280 EUR

A **tényleges költségen** alapuló támogatásrész (speciális igényű résztvevők támogatása, rendkívüli támogatás hátrányos helyzetű tanulóknak vagy magas utazási költségekre kapott rendkívüli támogatás) felhasználását bizonylatokkal kell alátámasztani.

A **támogatás végső összege nem haladhatja meg az eredetileg megítélt támogatási összeget.** Az egyes költségkategóriák végső támogatási összege is csak akkor növekedhet, ha a teljesített „egységek” (létszámok, időtartamok stb.) száma arányosan emelkedik, és ez költség-átcsoportosítás útján, vagy szükség esetén szerződés módosítással a maximális kereten belül megvalósítható. Nem számít átcsoportosításnak a mobilitásban részt vevők létszámának emelkedése, illetve a mobilitások időtartamának meghosszabbodása akkor, ha az egyik tényező növekedését kompenzálja a másik

tényező csökkenése (ld. a tervezettnél hosszabb időre utaznak ki, de kevesebben). Az átcsoportosításokról részletesen ld. [a PM Kézikönyv 9.2. „A támogatás felhasználása, átcsoportosítás a költségtételek között”](#) c. pontot.

A beszámolás és az értékelés folyamata

1. A záróbeszámoló hiánytalan kitöltése, mellékletekkel együtt feltöltése a Mobility Tool+ rendszerbe.
2. Az NI munkatársai ellenőrzik a beküldött anyagokat, értesítik a pályázót az esetleges hiánypótlásról. Kérjük Önöket, hogy törekedjenek a záróbeszámoló hiánytalan beküldésére, mert az elektronikus felületek használata megnehezíti és jelentősen meghosszabbítja a hiánypótlás folyamatát, ami a támogatás fennmaradó összegének késedelmes utalásához vezethet.
3. Értesítő levél kiküldése a beszámoló értékeléséről.

Értesítés a beszámoló értékeléséről

A beszámoló jóváhagyását követően a Nemzeti Iroda e-mailben értesíti a projektkoordinátort. Az NI a támogatás végső összegétől függően a beszámoló beérkezését követő 60 napon belül folyósítja a támogatási összeg fennmaradó részét, vagy visszafizetési felszólítást küld a visszatérítendő összegre vonatkozóan. A záróbeszámoló értékeléséről és a projekt lezárásáról szóló levélben a pályázó részletes értékelést kap a projektjére vonatkozóan, melyet a jövőbeli projektek minőségének javítása érdekében érdemes alaposan átolvasni.

7. DISSZEMINÁCIÓ

A **disszemináció** a projekt eredményeinek terjesztése azon célcsoportok számára, akik közvetlenül nem vettek részt a projektben, de fontos, hogy a projekt eredményei eljussanak hozzájuk. Akkor lesz eredményes a disszemináció, ha eredményeinket mások is alkalmazzák, hasznosítják, eredményeinkre újabb projektek épülnek.

A disszeminációs terv

A disszemináció egy előre megtervezett folyamat kell, hogy legyen. Nemcsak a projekt végén kell jelentkeznie, hanem a projekt teljes időtartama alatt folyamatosan, hiszen a részeredmények és az időközben szerzett tapasztalatok az intézményen belül és kívül is érdeklődésre tarthatnak számot.

Az eredmények terjesztésére készített konkrét terv a pályázat része, de természetesen módosítható a projekt előrehaladásának fényében. Bármilyen, az eredeti tervhez képest történt módosítást le kell írni a benyújtandó záróbeszámolóban.

A tervezés során végig kell gondolni:

- a terjesztési tevékenységeket (mit?, kinek?, hogyan?);
- a szükséges emberi és pénzügyi erőforrásokat (felelősök, költségvetés);
- a konkrét munkatervet a különböző tevékenységekre (határidők).

1. Mit?

Mely eredményeket terjesztenénk? Melyek a (várt) projekteredmények?

- A projekt során megszületett termékek, eszközök, beszámolók, (összehasonlító) tanulmányok, kézikönyvek, képzések, tantervek/tananyagok, képesítések, segédanyagok, (szakmai) események, honlapok, stb.
- A projekt megvalósítása közben szerzett tapasztalatok, tanulságok, a projektmenedzsmenttel és a nemzetközi együttműködésekkel kapcsolatos know-how, az egyének által szerzett tapasztalatok, stb.
- A projekt által megismert jó gyakorlatok, módszerek, együttműködési folyamatok, szakmai/módszertani elemek, stratégiai gondolkodás, stb.

2. Kinek?

Mely célcsoportoknak szeretnénk eljuttatni/átadni eredményeinket? Kik azok a felhasználók, melyek azok az érintett szektorok, amelyek profitálhatnak a projekt eredményeiből? Várhatóan kik fogják hasznosítani a projekt eredményeit?

- Intézményen belül: leendő kiutazók, munkatársak, diákok, szülők, stb.
- Intézmény szűkebb / tágabb környezete: partneriskolák/intézmények, szakmai partnerek, projektpartnerek, stb.
- Települési szintű és regionális célcsoportok: sektorszakértők, szakemberek, stb.
- Országos és nemzetközi célcsoportok: döntéshozók, nagy nyilvánosság, stb.

3. Hogyan?

Hogyan, milyen formában, milyen módon, mely csatornákon keresztül kívánunk disszeminálni?

A különböző eredmények különböző megközelítéseket igényelnek terjesztés és hasznosítás szempontjából. Például a kézzelfogható eredmények, mint a termékek könnyen bemutatathatók, azonban a nem kézzelfogható eredmények, mint pl. a tapasztalatok, már más bemutatási módszereket igényelnek.

Fontos, hogy alaposan gondoljuk át a választott módszereket a célközönség igényeinek megfelelően, hiszen máshogyan kell/lehet elérni, megszólítani pl. a diákok, a szülők, a munkatársak vagy a szakmai partnerek célcsoportját.

A terjesztési feladatokba vonjuk be a projekt minél több szereplőjét, pl. résztvevőket, partnerintézmények koordinátorait, fogadó intézményi mentorokat, stb.

Elektronikus, digitális média felületek:

- Közösségi oldalak: Facebook, Google+, Instagram, Twitter, Myspace, Viber, stb.
- Fájll-, kép-, videomegosztó oldalak: Youtube, Indavideo, Dailymotion, Flickr, stb. Fontos a kulcsszavak jó megválasztása, hiszen ezek alapján lehet majd elérni pl. a filmet.
- Internetes videotelefon, videokonferencia: Skype, Google Hangouts, OoVoo, stb.
- Blog: Tumblr, Wordpress, stb.
- Honlap (intézményi vagy a projekthez készített): Fontos, hogy a honlap jól strukturált és informatív legyen, tartalmazza a projekt összefoglaló leírását, mutassa be a partnereket, elérhetőségeiket, valamint a megvalósításának fő lépéseit és a főbb projekteredményeket. A honlap elkészítése önmagában nem elég, a honlapra fel kell hívni mindazok figyelmét, akikhez szeretnék, hogy eljussanak az eredmények. A honlap elérhetőségét feltüntethetik névjegykártyákon, szórólapokon, hivatalos levél fejlécén, megemlíthetik szakmai fórumokon, konferencián.

Amennyiben külön honlapot hoznak létre a projektnek, fontos, hogy a projekt honlapja a pályázó szervezet internetes oldaláról is elérhető legyen, annak linkjét egy könnyen megtalálható, jól látható helyen tüntessék fel. Érdemes még a honlap elkészítésekor azt is szem előtt tartani, hogy olyan felületet használjanak, melynek elérhetősége nem évül el egy-két éven belül, nem áll tehát elő az a helyzet, hogy a projekt lezárultával a honlap is megszűnik.

- Ingyenes honlapkészítő felületek: Wix, WebsiteBuilder, Yola, Weebly, Webs, Moonfruit, stb.
- Tévé, rádió
- Elektronikus hírlevél
- Moodle platform – nyílt forráskódú, ingyenes licenc alatt terjesztett, e-learning keretrendszer, melynek része egy olyan közösségi oldal, amin több mint egymillió regisztrált felhasználó ingyenes támogatást nyújthat egymásnak, ötleteket, információkat oszthat meg (<https://moodle.org>).

Nyomtatott, írott anyagok:

- faliújság, információs állvány
- szórólapok, broszúrák
- hírlevél
- megjelenések a hazai és a külföldi sajtóban egyaránt
- kiadványok, tanulmányok, elemzések, statisztikák

Személyes formában:

- beszélgetések, találkozók, munkahelyi értekezletek
- előadások, konferenciák, szemináriumok
- workshopok, továbbképzések
- termékbemutatók, kiállítások, vásárok, kulturális események
- sajtótájékoztató, sajtóközlemény,
- interjúk, tájékoztatók (pl. beiratkozási)

További hasznos információk, ötletek, tanácsok:

- Disszeminációs tippek: <http://www.tka.hu/hir/3242/disszeminacios-tippek>

- Tanácsok a hatékony disszeminációhoz: <http://www.tka.hu/tudastar/363/tanacsok-a-hatekony-disszeminaciohoz>
- Digitális módszertár, módszertani ötletgyűjtemény: http://www.tka.hu/tudastar_kereso
- Az Európai Bizottság, megvalósult projekt eredményeket bemutató platformja (Erasmus+ Project Results Platform), részletes szűrési feltételekkel: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>.
 - A felület használható projekteredmények megosztására, a láthatóság növelésére, inspirációk gyűjtésére, mások motiválására, információszerzésre, tájékozódásra, valamint partnerkeresésre is.
 - Támogatott projekt esetén a rendszer a szerződéskötést követően automatikus e-mailt küld arról, hogy a projekt bekerült az adatbázisba. Az üzenet ezen kívül tartalmazza a belépéshez szükséges összes információt.
 - A projekt zárásakor egy újabb automatikus üzenetet küld a rendszer, melyben felhívja a figyelmet arra, hogy a projekt eredményei feltölthetők a felületre, melynek köszönhetően az NI jóváhagyását követően láthatóvá válnak mindenki számára.
 - A felület használatát segítő útmutató letölthető a Tempus Közalapítvány Támogatott pályázóknak szóló oldaláról ([innen](#)).
- EPALE
 - Az Európai Bizottság által létrehozott [EPALE](#) oldal felhasználására egy projekt tervezése és megvalósítása során számtalan lehetőség nyílik. A honlap célja felnőtt tanulással és felnőttképzéssel kapcsolatos tartalmak – köztük [hírek](#), [blogbejegyzések](#), segédanyagok, [eseményekre és kurzusokra](#) vonatkozó információk – megosztása, valamint a [partnerkeresés](#) elősegítése. Hazánkban a Támogató Szolgálat feladatát az [NSZFH](#) látja el.

8. MONITORING, ÉRTÉKELÉS

A monitoring és az értékelés a projektmenedzsment szerves része: olyan fontos eszközök, amelyek segítenek optimalizálni a projekt folyamatokat, a termékeket és a projekt hatását annak érdekében, hogy az előre meghatározott célokat minél inkább sikerüljön elérni. Ezek az eszközök nagyban hozzájárulnak a tapasztalatok terjesztéséhez, hiszen a külső partnerek számára is alátámasztják az elért eredményeket, de a résztvevők számára is fontos motiváló eszközként szolgálnak, egyértelmű visszajelzést adva a befektetett munka megtérüléséről.

A monitoring

A monitoring, azaz nyomon követés, a projekttel kapcsolatos információk rendszerezett és célzott gyűjtése és elemzése a projekt megvalósítása alatt. A monitoring tevékenység révén összegyűjtött adatok teszik lehetővé, hogy reagálni tudjunk a változó körülményekre, valamint a projekt megvalósítása során felmerülő más kihívásokra.

A nyomon követés során figyelemmel kísérjük többek között, hogy

- a szükséges erőforrások elégségesek és folyamatosan rendelkezésre állnak,
- a tevékenységek az előre meghatározott ütemezés szerint valósulnak meg, és a várt eredmények elérését valószínűsítik,
- a munkaprogram a terveknek megfelelően alakul,
- a résztvevők külföldi beilleszkedése, szakmai és személyes fejlődése biztosított,
- a partnerek, ill. a kiutazók, szerződéseikben vállalt kötelezettségeiket teljesítik, stb.

Az értékelés

Az értékelés célja, hogy visszajelzést adjon a projekt megvalósításának folyamatáról, a kitűzött célokhoz viszonyított eredményességről, az eredmények relevanciájáról, a projekt hatásairól, és azok fenntarthatóságáról. Az értékelés segíti a projektfolyamatok hatékonyabbá tételét, illetve az azonosított hibák elkövetésének megelőzését a jövőben.

Az értékeléshez kapcsolódó tevékenységek megvalósítására konkrét, írásba foglalt tervet érdemes készíteni, megjelölve benne a felelősöket, a határidőket, a módszereket és az értékelés eredményeinek dokumentálási módját.

Az értékelés során pozitív és negatív megállapításokat is kaphatunk, amikre építkezni lehet a későbbiekben: mi volt jó (erősségek) vagy mi nem sikerült (gyengeségek) a projektben, hogyan lehetne fejlődni? Az értékelések megállapításait mindig rögzítsük a további munka megkönnyítése érdekében.

Az értékelés során a következő kérdésekre érdemes gondolni:

Mi az értékelés célja?

- a korábban megfogalmazott szakmai célok, elvárások teljesülése (oktatás és képzés minőségének javítása; tanulók, munkatársak kompetenciáinak fejlesztése stb.)
- a minőség folyamatos biztosítása,
- a disszemináció alátámasztása igazolt eredményekkel,
- a projektmenedzsment fejlesztése,
- a pályázatban foglaltaknak való megfelelés stb.

Ki végzi az értékelést?

Projektvezető, projekt csapat, intézményvezető, tanárok, kiutazók, partnerintézmények felelősei, adott projektszakaszban érintett résztvevők, stb.

Mikor? Milyen rendszerességgel?

Az értékelésre a projekt egész időtartama alatt szükség van, minden projektszakaszban: az előkészítési szakaszban, a mobilitás közben, a hazaérkezés után, a projekt zárásakor. A projekt hatásainak, fenntarthatóságának értékelése részben a projekt lezárása után is történhet. Attól függően, hogy mikor készül az értékelés, különböző funkciói lehetnek: informatív, problémákat feltáró, fejlesztő/segítő, motiváló, minősítő, összegző/átfogó, stb.

Hogyan? Milyen módszerekkel, eszközökkel?

- Szóbeli, személyes: beszélgetések, (élmény)beszámolók, interjúk, visszajelzések, megfigyelések, stb.
- Írásbeli, tárgyilagos: tesztek (nyitott, feleletválasztós), kérdőívek, munkanaplók, (élmény)beszámolók, statisztikák/adatok elemzése, összefoglalók, esettanulmányok stb.

Mit? Milyen tevékenységeket, folyamatokat, termékeket, hatásokat?

- projekt egyes szakaszait (kiválasztás, felkészítés, mobilitás, szervezési feladatok végrehajtása, stb.),
- résztvevők (kiutazók, partnerintézmények) teljesítményét,
- általános, szakmai és személyes kompetenciákat, (megszerzett, alkalmazott)
- tanulók tanulmányi eredményét,
- továbbtanulók, elhelyezkedők arányát,
- projektmenedzsment hatékonyságát,
- a partnerek közötti együttműködés minőségét,
- erőforrások kezelését, a költségvetés felhasználását,
- elkészült munkadarabot,
- kiutazók munkavégzését,
- munkanaplót, élménybeszámolót,
- a projekt eredményeit,
- szülők elégedettségét, stb.

A kiutazók teljesítményének, munkavégzésének értékelési részleteit a képzési megállapodásnak/munkaprogramnak is tartalmaznia kell.

Milyen indikátorokat alkalmazunk?

A számszerűsíthető értékelésekhez rendelkezniük kell előre rögzített értékelési mutatókkal (indikátorok), amelyek a változásokat képesek megragadni, azaz viszonyítási alapot biztosítanak az értékeléshez. Az indikátorokhoz kapcsolódó adatokat folyamatosan gyűjteni és elemezni kell. Célszerű ehhez már a projekt tervezési szakaszában felelőst rendelni. Érdemes féléves, éves statisztikákat készíteni, és meghatározni, hogy az elemzéshez szükséges adatokra honnan lehet szert tenni (adatforrás).

Példa az értékelés megtervezéséhez:

Fejlesztési cél	Elvárt eredmény	Indikátor (egy példa)	Mértékegység	Kiindulási érték	Cél-érték (2018)	Adatforrás
<i>A nemzetközi kapcsolatok intézményi támogatottságának, elismertségének növelése</i>	<i>A munkatársak nagyobb számban támogassák az intézmény nemzetközi kapcsolatait</i>	<i>a nemzetközi együttműködése kben részt vevő, nem nyelvzakos munkatársak száma</i>	<i>fő</i>	<i>3</i>	<i>5</i>	<i>Intézmény saját nyilvántartása</i>
	<i>A nemzetközi mobilitás értékeinek tudatosítása a</i>	<i>a nemzetközi mobilitásra jelentkező tanulók száma</i>	<i>%</i>	<i>22%</i>	<i>30%</i>	<i>Intézmény saját nyilvántartása</i>

	<i>tanulókban</i>	<i>az összes tanuló arányában</i>				
--	-------------------	-----------------------------------	--	--	--	--

További hasznos információk, ötletek, tanácsok:

A mobilitási gyakorlat értékelése: <http://www.tka.hu/nemzetkozi/2930/a-mobilitasi-gyakorlat-ertekelese>

9. PÉNZÜGYI KÉRDÉSEK

A támogatás típusa

Az Erasmus+ mobilitási projektek támogatása kétféle lehet: **egységköltség alapú** vagy **tényleges költség alapú** hozzájárulás.

Egységköltség alapú átalánytámogatás

(ld. a 9.4. pontban található táblázatot)

A megítélt támogatás költségtételeinek döntő többsége (szervezési költség, utazási és egyéni/megélhetési költség, az esetleges nyelvtanulás költsége) egységköltség alapú átalánytámogatás formájában történik. Az átalánytámogatás megállapítása a Pályázati útmutatóban és a Támogatási szerződés mellékletében az adott költség típusra meghatározott egységnyi támogatási összegek (pl. utazási sávok, napi/heti egyéni/megélhetési támogatási összegek) alapján történik. A kedvezményezettnek nem kell igazolnia a költségek kifizetését, de azt igen, hogy a támogatott tevékenység megvalósult annyi egységben, amennyire támogatást nyert.

Ténylegesen felmerült költségek

Releváns az alábbi esetekben:

Speciális igényű résztvevők támogatása: fogyatékkal élő személyek és kísérőik projektben való részvételéhez elengedhetetlenül szükséges költségek, amelyek az adható utazási és egyéni egységköltség alapú támogatáson felül jelentkeznek. Erre abban az esetben számolható el támogatás, amennyiben ezen résztvevőkhöz nem igényeltek egységköltség támogatást.

Rendkívüli költségek: **hátrányos helyzetű tanulók projektben való részvételéhez** elengedhetetlenül szükséges költségek, amelyek az adható egységköltség alapú támogatáson felül jelentkeznek.

Rendkívüli támogatás **magas utazási költség esetén:** az elszámolható résztvevők lehető leggazdaságosabb és leghatékonyabb módon történt utazásaihoz kapcsolódó magas utazási költségei. A rendkívüli utazási támogatás helyettesíti az egységköltség-hozzájárulás alapú támogatást.

Ezeket a költségeket az erre fordított összegről kiállított számlával kell igazolni.

A program által támogatott költségtételek

Szervezési támogatás:

Egységköltség alapú átalánytámogatás, melynek igénylése és megállapítása a résztvevők, illetve a kiutazások számának arányában történik. Egy résztvevő többszöri kiutazása esetén a szervezési támogatás is arányosan növekedik (amennyiben az adott személy többszöri kiutazását a program szabályai lehetővé teszik, ld. 11. o.).

A szervezési támogatás minden olyan költségre felhasználható, ami szorosan kapcsolódik a projekt megvalósításához:

- résztvevők interkulturális, szakmai stb. felkészítése
- partnerintézményekkel való kapcsolattartás
- projektkoordináció (pl. fénymásolás, személyi költségek)
- értékelés (pl. beszámolók összeállítása, felmérés készítése)
- terjesztés (pl. rendezvények, kiadványok)
- monitoring és előkészítő látogatások költségei.

Maximálisan adható összegek résztvevőnként/kiutazásonként:

1-100 résztvevőig: 350 EUR/fő

101 résztvevőtől: 200 EUR/fő

A támogatás mértéke így sávosan csökken, pl.: 105 résztvevő után a maximum igényelhető támogatás:
 $100 \cdot 350 + 5 \cdot 200 = 36\,000$.

A szakképzési tanulókkal együtt utazó kísérő tanárok nem számítanak bele a szervezési támogatásnál figyelembe vehető létszámba.

Nyelvtanulási támogatás:

19 napnál rövidebb tanulói vagy oktatói mobilitás esetén a szervezési költségből lehet fedezni a nyelvi felkészítés költségeit.

19 nap-12 hónap közötti időtartamú **tanulói** mobilitás esetén, ha a munkanyelv gyakran használt európai nyelv, akkor az **OLS** (Online Linguistic Support) rendszert használhatják a résztvevők.

Abban az esetben, ha a hosszú távú **tanulói** mobilitás **munkanyelve** olyan nyelv, amely nem szerepel az OLS rendszerben, az intézmény **150** euró/fő támogatást fordíthat nyelvi felkészítésre. Ez a támogatástípus átalánytámogatásnak minősül, **csak indokolt esetben, és csak meghatározott célnyelvek esetében** vehető igénybe. Angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, lengyel, lett, litván, magyar, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd szlovák vagy szlovén nyelvek esetében az OLS rendszert lehet használni.

Egyéni/megélhetési támogatás:

Az egyéni/megélhetési támogatás egységköltség alapú támogatás, melynek célországanként adható pontos mértékét a Nemzeti Iroda határozza meg.

Az egyéni/megélhetési támogatásból kell fedezni a kiutazók szállását, étkezését, helyi közlekedését, biztosítását, kulturális tevékenységét és a külföldi tartózkodással összefüggő egyéb költségeit.

Egyéni/megélhetési támogatás arra az időtartamra adható, amely a fogadó intézmény által kiadott hivatalos igazoláson szerepel. Az oda-, illetve visszautazás napjaira, amennyiben azt az utazással töltött idő indokolja, adható plusz 1-1 napi egyéni/megélhetési támogatás. Az utazási többletnapok azonban nem számítanak bele a kiutazás (gyakorlat) esetében a Pályázati útmutatóban előírt minimális időtartamba.

A személyenként adható megélhetési összegeket tartalmazó táblázatot [ld. a PM Kézikönyv 9.4. pontjában](#).

Utazási támogatás:

Egységköltség-átalány, mely a kiutazás kezdő pontja (kiinduló város – alapesetben a küldő intézmény székhelye) és a célállomás (alapesetben a fogadó/közvetítő intézmény székhelye) közötti oda-vissza utazás költségeinek fedezetére szolgál.

Főszabályként kiindulási helynek a küldő szervezet székhelyét, míg a tevékenység helyszínéül a fogadó szervezet székhelyét kell tekinteni.

Személyenként, illetve kiutazásonként (amennyiben egy személy több alkalommal utazik) adható, az alábbi távolsági sávoknak megfelelően:

0 – 9 km	0 €
10 – 99 km	20 €
100 – 499 km	180 €
500 – 1 999 km	275 €
2 000 – 2 999 km	360 €
3 000 – 3 999 km	530 €
4 000 – 7 999 km	820 €
8 000 – 19 999 km	1 500 €

Amennyiben az indulás és/vagy az érkezés helye eltér a pályázatban szereplő intézmények székhelyétől, és emiatt az adott utazást másik távolsági sáv alapján kívánják megvalósítani és elszámolni, a változást a beszámolóban (MT+ felületen) megfelelően indokolni kell. Indokoltnak tekinthető az eltérés akkor, ha a résztvevő lakhelye/tartózkodási helye más településen van, vagy ha a gyakorlat színhelye a fogadó/közvetítő intézmény székhelyétől távol esik.

Speciális igény:

A „speciális igény” fogalma az Erasmus+ programban a fogyatékkal/tartós betegséggel élő résztvevőkre értelmezendő. Az ilyen célcsoport esetében előfordulhat, hogy a résztvevő különleges igényei miatt magasabbak az egyéni/megélhetési és/vagy utazási költségei az átalányösszegeknél, illetve olyan költségek merülnek fel, melyekre átalánytámogatás nem igényelhető. Ebben az esetben támogatás a speciális igény keretében adható. A speciális igényre megítélt támogatás tényleges költségalapú támogatásnak minősül, tehát számlákkal kell alátámasztani a költség felhasználását.

Példák:

- Kerekesszék szállítási költségét, vagy a mozgásban korlátozott résztvevő kísérőjének utazási és egyéni/megélhetési költségeit az e kategóriára vonatkozó szabályok szerint kell felhasználni és elszámolni.
- Ha a fogyatékkal élő résztvevő saját utazási költsége meghaladja a távolsági sáv szerint adható összeget, annak *teljes* összegét itt kell elszámolni.
- Ha valamilyen tartós betegség miatt a résztvevő megélhetése az adható átalányösszegeken felüli többletköltséggel jár, az egyéni/ megélhetési költség (annak *teljes* összege) ez esetben is a speciális igényű résztvevők támogatása keretében használható fel.
- Olyan kivételes esetekben, amikor a kísérő személynek több mint 60 napig külföldön kell maradnia, a 60. nap után plusz egyéni/megélhetési költség fizethető.

Rendkívüli támogatás:

A rendkívüli költségek keretében egyrészt a **szociálisan hátrányos helyzetű tanulók** részvételével összefüggő többletköltségek számolhatók el. Az így megítélt támogatás a pénzügyi elszámolást tekintve tényleges költségalapú támogatásnak minősül, tehát be kell tudni mutatni, hogy a kiutazók miért minősülnek hátrányos helyzetűnek, és velük kapcsolatban milyen költségek merültek fel.

Példa:

- Munkaruha beszerzése, amennyiben az a gyakorlaton való részvétel feltétele, és a költség olyan plusz terhet jelent a kiutazó diákoknak és/vagy családjuknak, amit nem tudnak vállalni.

Rendkívüli költség másrészt elszámolható a **résztvevők magas utazási költségei** esetében is. Az így felmerült költségek 80%-a számolható el tényleges költségalapú elszámolással, abban az esetben, ha az általános szabályok szerinti támogatás mértéke nem éri el a 70%-át a támogatható költségeknek.

• Példák:

Ha Példa:

Ha a résztvevő olyan helyre utazik, melyet az átalányként adható utazási támogatás nem fedez:

Ha a releváns utazási sáv 4 000 – 7 999 km, akkor az eszerint adható maximum átalányösszeg: 820 euró. A tényleges útiköltség 1200 euró (melynek 70%-a: $1200 \cdot 0,7 = 840$ euró, ami meghaladja az adható átalányösszeget, így rendkívüli költség elszámolható rá). Rendkívüli költségként támogatható maximum összege (80%) ez esetben: $1200 \cdot 0,8 = 960$ euró.

Figyelem, ez a támogatás csak oda és vissza-utazásra igényelhető, nem igényelhető helyi közlekedésre!

A projekt során felmerülő, az előbb említett költségtételektől eltérő egyéb költségeket a projektgazdának saját pénzügyi forrásból kell fedeznie.

Nem elszámolható költségek

- tőkehozam;
 - adósság- és kölcsönszolgálati terhek;
 - veszteségekre vagy lehetséges jövőbeli kötelezettségekre (szerződéses és erkölcsi kötelezettségekre, bírságokra, pénzügyi szankciókra, jogi költségekre) képzett tartalékalap;
 - kamattartozás;
 - kétes követelések;
 - árfolyamveszteségek;
 - ÁFA, kivéve, ha a pályázó bizonyítani tudja, hogy nem igényelheti vissza;
 - a pályázó által bejelentett költségek, amelyeket egy közösségi támogatásban részesülő másik tevékenység vagy munkaterv fedez;
 - túlzott vagy gondatlan kiadások;
 - tárgyi eszközök vásárlása;
 - berendezések bérlete vagy lízingje esetén kivásárlási opció költsége a bérleti vagy lízingidőszak lejártakor;
 - az Erasmus+ programban benyújtandó pályázat elkészítéséhez kapcsolódó költségek;
 - bankszámlák nyitásának és fenntartásának költségei;
 - a pályázattal kötelezően benyújtandó bármely okmánnyal (könyvvizsgálói jelentésekkel stb.) összefüggésben felmerülő költségek.
- A támogatás terhére csak az olyan projekttevékenységekkel kapcsolatban felmerült költségek számolhatóak el, amelyek **a projekt futamideje alatt valósultak meg**.
 - A projekt kezdete előtt vagy vége után megvalósult tevékenységek költségei nem számolhatóak el.

Például:

- Ha a projekt 2018. július 1-jén indul, akkor elszámolható az utazási költség terhére az a repülőjegy, amelyet 2018 júniusában vásároltak meg, de 2018 októberére szól.
- Ha a projekt 2018. július 1-jén indul, nem számolható el olyan vonatjegy, amely 2018. júniusi útra szól.
- Ha a projekt 2019. június 30-ával zárul, akkor 2019. szeptemberi utazási bizonylat nem számolható el a projekt terhére.

Vis maior esetek

Előfordulhat, hogy egy résztvevő vis maior miatt megszakítja a gyakorlatát/tanulmányútját, és a tervezettnél hamarabb hazatér. Ha emiatt a résztvevő nem tudja teljesíteni a célcsoportban előírt minimális gyakorlati időtartamot, vagy a tervezettnél kevesebb gyakorlati időt teljesít, akkor Erasmus+ támogatás ítélt meg a teljesített gyakorlati hetek után járó egyéni/megélhetési és utazási költségek egészére, valamint a szervezési költségeknek a teljesített gyakorlati napok hosszával arányos részére. Az arányt a Nemzeti Iroda minden projekt esetében egyedileg állapítja meg a körülmények figyelembevételével.

Előfordulhat, hogy egy résztvevő vis maior miatt megszakítja a gyakorlatát/tanulmányútját és tervezettnél korábban hazatér, azonban egy későbbi időpontban visszatér a fogadóhelyre és folytatja gyakorlatát/tanulmányútját. Ebben az esetben a szervezési, egyéni/megélhetési és utazási költségek elszámolhatóak a teljesített (fogadónál töltött) gyakorlati hetek után, még akkor is, ha a célcsoportban előírt minimális gyakorlati időtartam az egyes kint töltött szakaszokra nem, csak a gyakorlat egészére teljesült.

Fontos: az iroda csak a tényleges kinntartózkodásra tud támogatást adni, függetlenül attól, hogy a küldő intézmény esetleg már a teljes időtartamra előre megtérítette a költségeket (pl.: szállást, étkezést előre, teljes összegben kifizette). Az ilyen esetekben a fogadó/közvetítő féltől visszakérhető támogatás

mindig a küldő – fogadó/közvetítő partnerek egyezményének függvénye. Ezért célszerű szerződést kötni a partnereknek, illetve lehetőség szerint nem kifizetni a teljes összeget előre, hanem egy részét csak később, megfelelő teljesítés (pl.: megfelelő szállás, megfelelő fogadóhelyek biztosítása, színvonalas felkészítés, stb.) esetén átutalni/kifizetni.

Ld. még a vis maior esetekről [a PM Kézikönyv 4.3. „Vis maior esetek” c. pontját.](#)

A támogatás felhasználása, átcsoportosítás a költségtelek között

Az Erasmus+ Támogatási szerződésben rögzített összegét a projektkoordinátornak a pályázatban vállaltak, a NI által a szerződéssel együtt kiküldött módosított költségvetési táblázat tételei (ha releváns) és a Kalauzban/Kézikönyvben megadott maximális támogatási összegek szerint kell felhasználnia.

Az Erasmus+ támogatások egyik legfőbb jellemzője, hogy az átalányalapú költségvetés felhasználása rugalmas, meglehetősen szabadon alakítható. **A program sajátossága, hogy mind a felhasználás, mind pedig az elszámolás a jóváhagyott tevékenységekhez van kötve, nem a megítélt támogatási költségtelekhez.** A felhasználás szabályai mindemellett tekintetbe veszik, hogy pályázaskor egy sor tényező (ld. a mobilitások részletes adatai) még nem ismert – ezek menet közben kerülnek véglegesítésre, illetve az előzetes tervekhez képest változhatnak.

Míndezért a költségek átcsoportosítása a Kalauzban és a Támogatási szerződésben foglalt felhasználási szabályok és limitek figyelembevételével meglehetősen tág keretek között lehetséges. Fő szabály, hogy az elszámolni kívánt felhasználás összességében nem haladhatja meg az elfogadott pályázat szerint előzetesen megítélt, és a szerződésben rögzített támogatást.

Az egyes költségtelek (utazási, egyéni/megélhetési támogatás stb.) összege átcsoportosítással módosítható az alábbi esetekben:

- a szerződésben megítélt támogatási összeg valamely átalányköltség esetében nem éri el az adható maximumot: ilyen esetben a bármely más kategóriában megtakarított összeg ide átcsoportosítható, a maximálisan adható átalányösszeg erejéig;
- létszámok és/vagy időtartamok változása esetében, ha ez az adható összeghatárokat is megváltoztatja: pl. ha a tényleges úti cél más távolsági sávba esik, és ez az utazási támogatás növelését igényli, az egyéni/megélhetési támogatásból megtakarított összeg ide átcsoportosítható;
- új tevékenység bevonása (pl. nem tervezett munkatársi mobilitás) – Amennyiben ez az eset merülne fel, kérjük, hogy értesítsék irodai kapcsolattartójukat.
- speciális igényű résztvevő részvétele esetén bármely más költségtelekből átcsoportosítható összeg, amennyiben erre a költségtelekre eredetileg nem (vagy alacsonyabb mértékben) lett megítélve támogatás.

FIGYELEM! Az átcsoportosítás fogalmát a Támogatási szerződés I.3.3 pontja szerint kell értelmezni, vagyis csak az minősül hivatalosan átcsoportosításnak, ha az átalánytámogatás kiszámításául szolgáló „egységek” (kiutazások, létszámok, helyszínek) esetében változás volt, és emiatt a pénzügyi beszámolóban a kategóriánkénti költségmegoszlást is módosítani kell. (Természetesen a tényleges költségalapú támogatási tételek megváltozása is ide értendő.) **Nem tekinthető tehát átcsoportosításnak, ha a vállaltak szerint teljesítették a szóban forgó egységeket** (ld. ugyanannyi résztvevő utazott ki, ugyanolyan időtartamra), de mindemellett egyes költség típusok esetében megtakarítás, másutt esetleg költségűllépés jelentkezett.

A tényleges pénzfelhasználást az átalány esetében az NI nem vizsgálja.

A támogatás végső összegének meghatározása

A támogatás végső összegét az alábbi **szempontok** és **igazoló dokumentumok** figyelembevételével határozza meg az NI:

A pályázatban megítélt támogatás abban az esetben adható, ha a tevékenységeket a pályázó a pályázatban foglaltak szerint megvalósította.

Az egységköltségen alapuló átalányösszegek esetében különösen fontos, hogy az „egységeket” a vállalt (a szerződésben előírt) számban teljesíteni kell. A szervezési átalány esetében a teljesített kiutazások száma (ez alatt egy résztvevő egyszeri kiutazása értendő), az utazási támogatás esetében a kiutazások száma, illetve az adott célállomásnak megfelelő távolsági sáv, az egyéni/megélhetési támogatás esetében pedig a kiutazások száma, időtartama, és a fogadó ország képezi a támogatás kiszámításának alapját.

A nyelvtanulási támogatás esetében, amennyiben a szerződésben pénzbeli támogatásként kapta a pályázó (ld. a Pályázati útmutatóban meghatározott célnyelvek esetén), a támogatás akkor adható, ha a megfelelő számú résztvevő ténylegesen teljesítette a külföldi munkavégzéshez használt nyelven a nyelvi felkészülést.

A támogatás jogosságát, felhasználásának szabályosságát szükség esetén dokumentumokkal (igazolásokkal, illetve számlákkal, bizonylatokkal) kell tudni alátámasztani. Azt, hogy milyen dokumentumot milyen típusú ellenőrzéshez kell benyújtani, [a PM Kézikönyv 10. „Ellenőrzés” c. fejezetben](#) található összefoglaló táblázat tartalmazza.

A költségtípusonkénti igazoló dokumentumok az alábbiak:

Szervezési támogatás: a fogadó szervezet által aláírt nyilatkozat, amely igazolja a külföldi tevékenységen való részvételt, meghatározva a résztvevő személy nevét, a külföldi tevékenység célját, valamint kezdő és befejező napját.

Utazási támogatás: (a küldő szervezet és a fogadó szervezet közötti utazás esetén) a fogadó szervezet által aláírt nyilatkozat, amely igazolja a külföldi tevékenységen való részvételt, meghatározva a résztvevő személy nevét, a külföldi tevékenység célját, valamint kezdő és befejező dátumát.

Ha az utazás kiinduló pontja nem egyezik meg a küldő szervezet székhelyével és/vagy az érkezés helye nem egyezik meg a fogadó szervezet székhelyével, a ténylegesen megtett utat menetjegyekkel, vagy az indulási hely és az érkezés helye közötti közlekedést igazoló egyéb számlákkal kell alátámasztani.

Egyéni/megélhetési támogatás: a fogadó szervezet által aláírt nyilatkozat, amely igazolja a külföldi tevékenységen való részvételt, meghatározva a résztvevő személy nevét, a külföldi tevékenység célját, valamint kezdő és befejező napját, vagy a kitöltött Europass mobilitási igazolvány, melyet a fogadó vagy küldő intézmény hivatalos képviselője is hitelesített aláírásával és intézményi pecsétjével.

Nyelvtanulási támogatás, amennyiben az NI a pályázatban támogatást ítélt meg hozzá:

- a felkészítés szervezője által aláírt részvételi igazolás, amely igazolja a nyelvi felkészítésen való részvételt, meghatározva a résztvevő személy nevét, a felkészítés nyelvét, a nyelvi felkészítés időtartamát és formáját, valamint kezdő és befejező napját, vagy
- a tankönyvek és taneszközök megvásárlásának számlája, megnevezve a tanult nyelvet, feltüntetve a számlát kibocsátó személy nevét és címét, a fizetett összeget és annak devizanemét, a számla dátumát, vagy
- abban az esetben, ha a nyelvi felkészítést közvetlenül a kedvezményezett szolgáltatja: a résztvevő által aláírt és datált nyilatkozat, megadva a résztvevő nevét, a felkészítés nyelvét, a nyelvi felkészítési segítség igénybe vételének formáját és tartamát.

Speciális igényű résztvevők támogatása: a felmerült költségek számlái alapján. Ha a vállalnál kevesebb a speciális igényű résztvevő, vagy nem támasztják alá a többletköltséggé megítélt összeget, akkor az a támogatás végösszegét csökkenti.

Rendkívüli költségek: a felmerült költségek számlái, megjelölve a számla kibocsátójának nevét és címét, az összeget és pénznemet, valamint a számla keltét. Magas utazási költség esetén az útvonal leírása is szükséges.

Ha nem támasztják alá a többletköltséggé megítélt összeget, akkor az szintén a támogatás végösszegét csökkenti.

Ahol a támogatási összeg valamely tételét **tényleges költség alapon** ítélte meg az NI, ott a megkövetelt bizonylatok megfelelése irányadó.

A pénzügyi beszámolóban feltüntetett felhasznált támogatási összegnél nem lehet magasabb a végső támogatás összege.

Egyéb pénzügyi kérdések

A támogatás elszámolásának árfolyama

A Támogatási szerződés Különös feltételek I.4.7 pontjának értelmében a pénzügyi beszámolóban feltüntetett összegeket euróban kell megadni.

Ezért a Kedvezményezettnek minden tényleges alapon elszámolt költségét (speciális igényű résztvevők támogatása és rendkívüli költségek) az Európai Bizottság által abban a hónapban meghatározott és honlapján közzétett havi árfolyamon kell átszámítania, amelyen a Kedvezményezett bankszámláján az első előfinanszírozási összeget jóváírták. (Ez a gyakorlat kizárólag a tényleges alapon elszámolt költségekre vonatkozik, tehát az egységköltség alapú átalánytámogatásokra nem.)

Az adott napi árfolyamot az alábbi honlapon találja meg:

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/infoeuro_en.cfm

A mobilitási támogatás felhasználásának adózási kérdései

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényrendeleteket tartalmaz a mobilitási programok keretében magánszemélyek számára folyósított támogatás vonatkozásában. A pontos szabályozást a törvény 7. § (1) bekezdés, valamint az I. melléklet 4.7.c) pontja tartalmazza. A rendelkezés célja, hogy a mobilitási programokban részt vevő magánszemélyek részére folyósított ösztöndíj, egyéb juttatás adómentessé tételével elősegítse, hogy a támogatás minél nagyobb része ténylegesen felhasználható legyen a projekt céljára. Kérjük, hogy a jogszabályi rendelkezés konkrét helyi alkalmazhatóságának kérdéséről, lehetőségeiről konzultáljanak a projekt pénzügyeivel foglalkozó kollégájukkal, szükség esetén pedig kérjék a NAV állásfoglalását.

A mentességi rendelkezés alkalmazásának megkönnyítése érdekében az érintett jogszabályi helyre való hivatkozás a Támogatási szerződésbe (Különös feltételek I.15 pont) is belekerült.

Egyéni/megélhetési támogatás átalányösszegeit tartalmazó táblázat¹

Ország	Diák 1-14. nap	Diák 15-365 nap	Tanár 1-14 nap	Tanár 15-60 nap
Ausztria	49	34	99	70
Belgium	49	34	99	70
Bulgária	41	29	87	61
Ciprus	49	34	99	70
Cseh Köztársaság	41	29	87	61
Németország	49	34	99	70
Dánia	56	39	112	80
Észtország	41	29	87	61
Görögország	49	34	99	70
Spanyolország	49	34	99	70
Finnország	56	39	112	80
Franciaország	49	34	99	70
Horvátország	41	29	87	61
Írország	56	39	112	80
Izland	56	39	112	80
Olaszország	49	34	99	70
Liechtenstein	56	39	112	80
Litvánia	41	29	87	61
Luxemburg	56	39	112	80
Lettország	41	29	87	61
Macedónia	41	29	87	61
Málta	49	34	99	70
Hollandia	49	34	99	70
Norvégia	56	39	112	80
Lengyelország	41	29	87	61
Portugália	49	34	99	70
Románia	41	29	87	61
Svédország	56	39	112	80
Szlovénia	41	29	87	61
Szlovákia	41	29	87	61
Törökország	41	29	87	61
Egyesült Királyság	56	39	112	80

¹ A korábbi évektől eltérően a tanulói mobilitásokra vonatkozó egyéni/megélhetési támogatás már nem három- hanem kétsávós.

Támogatott költségvetési tételek összefoglaló táblázata

Célcsoport	Költségkategória		Típusa	Összege	Kiszámításának módja
Szakképzési tanulók és munkatársak	Utazás	Résztevők (beleértve a kísérőket is) utazási költségének támogatása, a kiinduló állomástól a célállomásig (oda-vissza)	Egységköltség- átalány	0 – 9 km 0 € 10 – 99 km 20 € 100 – 499 km 180 € 500 – 1 999 km 275 € 2 000 – 2 999 km 360 € 3 000 – 3 999 km 530 € 4 000 – 7 999 km 820 € 8 000 – 19 999 km 1 500 €	Az Európai Bizottság honlapján található km-kalkulátor (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm) segítségével meghatározott távolsági sáv szerint (személyenként)
	Egyéni támogatás/ Megélhetés	A mobilitás időtartama alatti tartózkodás költségei: szállás, étkezés, helyi közlekedés stb.	Egységköltség- átalány	Személyenként, naponta meghatározott összeg – ld. Magyarországról kiutazók esetében irányadó rátákat (Egyéni/Megélhetési támogatás átalányösszegeit tartalmazó táblázat)	A kint tartózkodás hossza (napok száma) és a résztvevők száma alapján
	Szervezési átalány	A mobilitás megszervezésével, a projekt menedzmentjével összefüggő költségek: <ul style="list-style-type: none"> - résztvevők interkulturális, szakmai stb. felkészítése - partnerintézményekkel való kapcsolattartás - projektkoordináció (pl. fénymásolás, személyi költségek) - értékelés (pl. beszámolók összeállítása, felmérés készítése) - terjesztés (pl. rendezvények, kiadványok) - monitoring és előkészítő látogatások költségei 	Egységköltség- átalány	100 résztvevőig: 350 €/fő 100 résztvevő felett: 200 €/fő	Résztevők száma alapján (tanulói mobilitás esetén kísérők nélkül)
	Speciális igényel összefüggő támogatás	Fogyatékossgal élők részvételével közvetlenül összefüggő költségek	Tényleges költségalapú támogatás	Tényleges költségek 100%-a	Megfelelő indoklással alátámasztva, tényleges, igazolható felhasználás alapján
	Rendkívüli	Magas utazási költség esetén, ha az utazási átalány nem	Tényleges	Legfeljebb az összes	Megfelelő indoklással

	támogatás	fedezi a kiutazók utazási költségeinek 70%-át	költségalapú támogatás	elszámolható költség 80%-áig	alátámasztva, tényleges, igazolható felhasználás alapján
<u>Csak szakképzésben tanulók</u>	Nyelvtanulási támogatás	Az oktatás/gyakorlat nyelvének megfelelő idegen nyelvi felkészítés a kiutazást megelőzően	Egységköltség-átalány	19 nap-12 hónap közötti mobilitás esetén, 150 €/fő	Az Európai Bizottság által megszervezett online nyelvi felkészítés által le nem fedett idegen nyelvekkel kapcsolatos felkészítés igénye esetén
	Rendkívüli költségek	A hátrányos helyzetűek részvételével összefüggő többletkiadások	Tényleges költségalapú támogatás	Tényleges költségek 100%-a	Megfelelő indoklással alátámasztva, tényleges, igazolható felhasználás alapján

10. ELLENŐRZÉS

Az ellenőrzés típusai

A megvalósítás alatt álló, vagy már befejezett Erasmus+ szakképzési mobilitási projektek kapcsán az alábbi ellenőrzési formák merülhetnek fel:

Célja	Formája	Ellenőrző szerv
Tartalmi megvalósítást és szabályosságot ellenőrző látogatás	- monitoring látogatás	Tempus Közalapítvány, Európai Bizottság
Pénzügyi szabályosságot vizsgáló ellenőrzés	- tételes ellenőrzés - rendszerellenőrzés - helyszíni ellenőrzés	Tempus Közalapítvány, Európai Bizottság, egyéb európai szervek (pl. Európai Számvevőszék, Európai Csalás Elleni Hivatal)

Tartalmi és pénzügyi megvalósítást ellenőrző látogatás

A projektek egy részének megvalósítását a Nemzeti Iroda személyes látogatás keretében köteles ellenőrizni. A látogatásra jelölt, futó projekttel rendelkező projektgazdák kiválasztása véletlenszerűen történik. A látogatások a **projektgazda intézménynél** zajlanak, ahol **az NI közös megbeszélés keretében tájékozik a projekt haladásáról** (megvalósítás lépései, esetleges változások és problémák, tapasztalatok, eredmények) és szabályosságáról.

A látogatás időpontjának **előzetes egyeztetésére** telefonon kerül sor, majd az NI hivatalos levélben erősíti meg a látogatás időpontját.

A **látogatás után** az NI hivatalos levelet és egy előzetes beszámolót küld az intézményvezetőnek, melyben a látogatás során tapasztaltak alapján észrevételeket, ajánlásokat fogalmaz meg a projekt lebonyolításával kapcsolatban. A beszámolóban foglaltakra a projektgazda 30 napon belül reagálhat. Ezt követően készül el a végleges beszámoló – amennyiben a projektgazda nem tesz kiegészítéseket, akkor az előzetes összefoglaló válik véglegessé.

A monitoring látogatás

Monitoring látogatást a projekt futamideje alatt bármikor, nem feltétlenül csak egy projekthez kapcsolódóan tehet az NI. A látogatás célja a projektgazdával történő személyes találkozás, a projekt szervezésének, megvalósításának átfogó tanulmányozása, jó példák megismerése, az intézménynél futó projekt(ek) minőségének, hatékonyságának és hatásának feltérképezése.

A monitoring látogatás során az NI ellenőrizheti például a következőket:

- A tájékoztató dokumentumai, résztvevők pályázatai, a kiválasztás módszere, annak átláthatósága, igazságossága, dokumentációja, stb.
- a pályázatban leírt munkaprogram megvalósulásának összehasonlítása a Képzési megállapodásban/Munkaprogramban rögzítettekkel és a megvalósult tevékenységgel

Helyszíni ellenőrzés

A helyszíni ellenőrzés szintén a projekt futamideje alatt valósul meg, célja a projekt tartalmi és pénzügyi szabályosságának vizsgálata. Ennek során az NI képviselői a megvalósítást vetik össze a szabályokkal, az elfogadott pályázattal, az előírt kritériumokkal.

A kétféle ellenőrzés egy látogatás keretében is megtörténhet.

Tételes ellenőrzés

A tételes ellenőrzésre a projekt befejezése után kerülhet sor: célja a szabályos felhasználás vizsgálata, mely során az NI bekéri a projekthez kapcsolódó dokumentumokat ([ld. a PM Kézikönyv 9.3 pontjában említett igazoló dokumentumokat](#)) és egybeveti azokat a benyújtott pénzügyi beszámolóval. Az Iroda a véletlenszerűen kiválasztott projektek koordinátorait a beszámoló beérkezési határideje előtt maximum 2 héttel, de legkésőbb a beszámoló beérkezése után közvetlenül (a beszámoló formai ellenőrzése után) kiértéskíti a tételes ellenőrzésről. A tételes ellenőrzés bejelentése/egyeztetése írásban (ajánlott levélben) történik. A levél bemutatja az ellenőrzés célját, egyezteteti a technikai részleteit, felsorolja a szükséges dokumentumok, anyagok listáját, amelyeket a támogatottnak be kell küldeni.

A projekt költségeit igazoló számlákat és egyéb bizonylatokat meg kell őrizni a projekt lezárultát követő 3 éven (60 ezer euró feletti támogatási összeg esetén 5 éven) keresztül, mert egy esetleges ellenőrzés esetén be kell tudni mutatni ezeket a Támogatási szerződés által erre feljogosított szervezetnek (NI, Európai Bizottság, Európai Számvevőszék).

Rendszerellenőrzés

Azon kedvezményezettek ellenőrzése, amelyek adott pályázati fordulóban nagy összegű (200 000 euró feletti) támogatásban részesülnek, és jellemző módon visszatérő – azaz több egymás utáni évben nyertes pályázatot benyújtó – pályázók. Az ellenőrzés a szervezet mobilitási projekttel kapcsolatos belső folyamatainak, eljárásainak vizsgálatára irányul, emellett sor kerül a legutolsó lezárt projekt beszámolójának pénzügyi ellenőrzésére. A tanúsítvánnyal beadott projektek esetében rendszerellenőrzésre előzetes bejelentkezés alapján abban az esetben is sor kerülhet, ha 200 000 euró alatti támogatásban részesültek.

Az ellenőrzések egyes típusai esetében vizsgált dokumentumok költségnemenként

Az alábbi táblázat meghatározza a Nemzeti Iroda általi ellenőrzés tárgyát költségvetési kategóriánként, az ellenőrzések különböző típusai szerinti bontásban. A kedvezményezettnek tisztában kell lennie azzal, hogy a Nemzeti Iroda bármelyik ellenőrzési típus keretei között vizsgálhatja az alábbi táblázatban más típusú vizsgálat tárgyává tett bármely alátámasztó dokumentumot vagy adatot.

Az NI a helyszíni ellenőrzések alkalmával kérheti a dokumentumok eredeti példányának bemutatását az összes résztvevőre vonatkozóan.

Az ellenőrzések egyes típusai esetében vizsgált dokumentumok költségnemenként

Költségvetési kategória	Záróbeszámoló bírálat	Tételes ellenőrzés	Tevékenység közbeni helyszíni ellenőrzés	Rendszerellenőrzés
Utazás	Záróbeszámoló	Záróbeszámoló A támogatási szerződés – III. melléklet Pénzügyi és szerződéses rendelkezések I.2.A.cikkében meghatározott igazoló dokumentumok	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága Megfelelés a szakképzési mobilitási tanúsítványnak
Egyéni/ megélhetési támogatás	Záróbeszámoló	Záróbeszámoló A támogatási szerződés III. melléklet Pénzügyi és szerződéses rendelkezések I.2.B cikkében meghatározott igazoló dokumentumok, továbbá az ösztöndíj- és képzési megállapodások	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága Megfelelés a szakképzési tanúsítványnak
Szervezési támogatás	Záróbeszámoló	Záróbeszámoló A támogatási szerződés III. melléklet Pénzügyi és szerződéses rendelkezések I.2.C cikkében meghatározott igazoló dokumentumok	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága Megfelelés a szakképzési tanúsítványnak
Nyelvtanulási támogatás	Záróbeszámoló	Záróbeszámoló A támogatási szerződés III. melléklet Pénzügyi és szerződéses rendelkezések I.2.D cikkében meghatározott igazoló	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága Megfelelés a szakképzési tanúsítványnak

Költségvetési kategória	Záróbeszámoló bírálat	Tételes ellenőrzés	Tevékenység közbeni helyszíni ellenőrzés	Rendszerellenőrzés
		dokumentumok		
Speciális igényű résztvevők támogatása	Záróbeszámoló A támogatási szerződés III. sz. Melléklet Pénzügyi és szerződéses rendelkezések II.2.A.c cikkében meghatározott igazoló dokumentumok	Záróbeszámoló A támogatási szerződés III. melléklet Pénzügyi és szerződéses rendelkezések II.2.A. cikkében meghatározott igazoló dokumentumok	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága
Rendkívüli költségek	Záróbeszámoló A támogatási szerződés III. sz. Melléklet Pénzügyi és szerződéses rendelkezések II.2.B.c cikkében meghatározott igazoló dokumentumok cikkében meghatározott igazoló dokumentumok	Záróbeszámoló A támogatási szerződés A támogatási szerződés III. sz. Melléklet Pénzügyi és szerződéses rendelkezések II.2.B. cikkében meghatározott igazoló dokumentumok	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága	A tevékenység és a résztvevők valódisága és támogathatósága

11. ELÉRHETŐSÉGEINK

További információkért forduljanak hozzánk bizalommal.

A Tempus Közalapítvány / Erasmus+ mobilitási csoport elérhetősége:

Postacím: 1438 Budapest 70., Pf.: 508

Székhely: 1077, Kéthly Anna tér 1.

Tel.: 237-1300

Fax: 239-1329

Honlap: www.tka.hu » [Pályázatok](#) » [Erasmus+](#)

A Tempus Közalapítvány / Erasmus+ mobilitási csoport szakképzési mobilitási projektekkel foglalkozó munkatársai:

Név	Beosztás	E-mail
Lovászi Attila	csoportvezető	zsofia.nagy@tpf.hu
Berkes Blanka	pályázati referens	blanka.berkes@tpf.hu
Horváth Katalin	koordinátor	katalin.horvath@tpf.hu
Nagy-Sinkó Zsófia	koordinátor	attila.lovaszi@tpf.hu
Lukács Julianna	koordinátor	julianna.lukacs@tpf.hu
Tóth Csenge	koordinátor	csenge.toth@tpf.hu
Fekete Éva	pályázati referens	eva.fekete@tpf.hu
Nagy-Sinkó Zsófia	pályázati referens	zsofia.sinko@tpf.hu
Takács Tímea	junior pályázati referens	t.takacs@tpf.hu

A Tempus Közalapítvány pénzügyi monitoring csoport Erasmus+ szakképzési mobilitási projektekkel foglalkozó munkatársa:

Cseke Ildikó	koordinátor	ildiko.cseke@tpf.hu
--------------	-------------	--

Intézményük kapcsolattartójáról a projektek koordinátorait e-mailben értesítettük.

A projekt megvalósításához sok sikert kívánunk!